

Mötesbok: För- och grundskolenämnden (2025-01-23)

För- och grundskolenämnden

Datum: 2025-01-23

Plats: Saluten, Stadshuset

Kommentar:

Dagordning

Tid: Torsdag 23/1 2025 kl. 9.00-13.00, Lokal: Saluten, Stadshuset

Upprop

Val av justerare

Beslutsärenden

1/25 Fastställande av dagordning och fråga om jäv - FGN januari	3
2/25 Verksamhetsuppföljning januari-december 2024	5
3/25 Ombudgetering av investeringsanslag från 2024 till 2025, 2026 och 2027	24
4/25 Uppföljning av kompetensförsörjningsplan och handlingsplan för arbetsmiljö och aktiva åtgärder 2024	27
5/25 För- och grundskolenämnden - årshjul 2025	38
6/25 Yttrande om kommunrevisionens granskningsrapport - För- och grundskolenämndens styrning av resurser till grundskolenheterna	44
7/25 Tillsyn av enskild pedagogisk omsorg - Kotten Stöcke ekonomisk förening	69
8/25 Yttrande om remiss från Skolverket - Förslag till ändring i föreskrifter SKOLFS 2011:123 om betygskatalog	81
9/25 Delegationsbeslut och anmälningsärenden - FGN januari 2025	90

Informationsärenden

10/25 Utbildningsdirektören informerar	107
--	-----

Tjänsteskrivelse

2025-01-14

För- och grundskolenämnden

Diarienumr.: SK-2025/00006

Fastställande av dagordning och fråga om jäv – FGN januari 2025

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar:

-att fastställa dagordningen

-att till protokollet notera att ingen person är jävig

Ärendebeskrivning

Föredragningslista till för- och grundskolenämndens sammanträde finns som bilaga och eventuella ändringar noteras. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller vara närvarande vid nämndens behandling av ärendet.

Beslutsunderlag

Bilaga - föredragningslista

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Maria Runarsdotter
kanslichef

För- och grundskolenämnden

Tid: Torsdagen den 23 januari 2025 kl. 09:00

Plats: Saluten, Stadshuset

Upprop

Val av justerare

Beslutsärenden

- 1 Fastställande av dagordning och fråga om jäv - FGN januari
- 2 Verksamhetsuppföljning januari-december 2024
- 3 Ombudgetering av investeringsanslag från 2024 till 2025, 2026 och 2027
- 4 Uppföljning av kompetensförsörjningsplan och handlingsplan för arbetsmiljö och aktiva åtgärder 2024
- 5 För- och grundskolenämnden - årshjul 2025
- 6 Yttrande om kommunrevisionens granskningsrapport - För- och grundskolenämndens styrning av resurser till grundskolenheterna
- 7 Tillsyn av enskild pedagogisk omsorg - Kotten Stöcke ekonomisk förening
- 8 Yttrande om remiss från Skolverket - Förslag till ändring i föreskrifter SKOLFS 2011:123 om betygskatalog
- 9 Delegationsbeslut och anmälningsärenden - FGN januari 2025

Informationsärenden

- 10 Utbildningsdirektören informerar

Diariennr: SK-2024/00150

FGN: Verksamhetsuppföljning januari-december 2024

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar

att godkänna årsredovisningen för 2024

att godkänna uppföljning av nämndens uppdrag till förvaltningen för 2024

att godkänna uppföljning av mål och mätvärden i styrkortet för 2024

att godkänna uppföljning av internkontrollplan för 2024 och gör bedömningen att den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig

Ärendebeskrivning

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Förvaltningen har aktivt deltagit i det kommungemensamma brottsförebyggande arbetet *Umeå växer tryggt och säkert*. En aktivitetsplan för åren 2024–2026 har tagits fram där flera insatser är kopplade till för- och grundskolenämndens ansvarsområde. Insatserna kännetecknas av samverkan samt tidiga insatser och långsiktigt arbete.

Utbildningsförvaltningen och Lärarhögskolan har tecknat ett strategiskt partnerskap för att utveckla formerna för långsiktig utveckling. Ett område som identifierats som särskilt viktigt för samarbetet är strategisk kompetensförsörjning.

Umeå kommuns senaste befolkningsprognos, P24, visade på en lägre tillväxttakt främst på grund av färre antal födda barn. Tidplanen för utredningen förskolestruktur, ett uppdrag från för- och grundskolenämnden blev därför något förskjuten och nämnden fattade beslut om förskolestruktur i oktober.

Studieresultat för elever i årskurs 9 läsåret 23/24 visar att behörighet till gymnasieskolans nationella yrkesprogram ligger på 90 procent, vilket är

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00150

något bättre resultat jämfört föregående läsår. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 har ökat något jämfört med föregående år.

Ett prioriterat område är att främja närvaro i förskola och skola. Förvaltningen bedriver därför ett systematiskt arbete inom området.

Förskola

Alla barn i förskoleålder har erbjudits en förskoleplats inom lagstadgad kötid, fyra månader. Antalet inskrivna barn i kommunal regi, har jämfört med fjolåret minskat med 176 barn och uppgår i december månad till 5 528 barn. Andelen barn som går i förskola har ökat jämfört med föregående år till 89,4 procent.

Barngruppernas storlek är lägre jämfört med fjolåret, från 16,1 till 15,8. Statsbidrag för kvalitetshöjande insatser har använts till att bibehålla personal i de barngrupper som inte har tillräckligt antal inskrivna barn i syfte att ha beredskap för att ta emot fler barn under hela året.

Förskolan har från höstterminen 2023 ett uppdrag, utifrån förstärkt lagstiftning, att bedriva uppsökande verksamhet för att öka barns deltagande i förskolan. För 2024 är det 8 barn som omfattas av detta uppdrag. Samtliga har erbjudits plats.

Grundskola

Under läsåret 2023–2024 har andelen elever med mer än 15 procents frånvaro fortsatt att minska och börjar sakta närma sig de siffror som fanns före pandemin. Under rapporteringsperioden var frånvaron i denna grupp 13,8 procent.

Andelen elever i åk 3 som når godkända resultat på nationella prov i matematik var 78 procent vilket innebär en ökning med sju procentenheter och i svenska 79 procent vilket innebär en minskning med två procentenheter jämfört med föregående år. Resultaten i matematik ökar medan resultaten i svenska minskar något.

Studieresultaten för eleverna i årskurs 9 innebär att behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram är 90 procent, vilket är bättre resultat jämfört med föregående läsår. Pojkarnas behörighet har ökat medan flickornas behörighet ligger kvar på samma nivå. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 har ökat något jämfört med föregående år. I jämförelse med riket ligger Umeåelevernas behörighet till gymnasiet över genomsnittet för såväl kommungruppen större städer som riket.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00150

Andelen godkända betyg i svenska som andraspråk har ökat jämfört med föregående år, men är fortfarande lågt jämfört med genomsnitt för riket. Andelen elever som går ut med betyg i alla ämnen ligger på samma nivå som föregående läsår, 76 procent.

97 procent av de vårdnadshavare som sökt kommunal skola till förskoleklass och 95 procent till årskurs 7 har fått sitt förstahandsval tillgodosett.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: FGN årsrapport till KS, jan-dec 2024_förslag

Bilaga 2: FGN uppföljning nämndens uppdrag till förvaltningen, jan-dec 2024_förslag

Bilaga 3: FGN uppföljning av nämndens styrkort, jan-dec 2024_förslag

Bilaga 4: FGN uppföljning internkontrollplan, jan-dec 2024_förslag

Beredningsansvariga

Maria Runarsdotter, kanslichef

Sofia Öberg, ekonomichef

Åsa Bergström, HR chef

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se

Benämns KS-2023/00890 För- och grundskolenämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till december

anette.sjodin@umea.se i wordformat

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Christopher Granberg,
biträdande
utbildningsdirektör
Daniel Nordgren,
biträdande
utbildningsdirektör

För- och grundskolenämndens rapport till KS, januari–december 2024

Verksamhetsrapport

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Förvaltningen har aktivt deltagit i det kommungemensamma brottsförebyggande arbetet *Umeå växer tryggt och säkert*. En aktivitetsplan för åren 2024–2026 har tagits fram där flera insatser är kopplade till för- och grundskolenämndens ansvarsområde. Insatserna kännetecknas av samverkan samt tidiga insatser och långsiktigt arbete.

Utbildningsförvaltningen och Lärarhögskolan har tecknat ett strategiskt partnerskap för att utveckla formerna för långsiktig utveckling. Ett område som identifierats som särskilt viktigt för samarbetet är strategisk kompetensförsörjning.

Umeå kommuns senaste befolkningsprognos, P24, visade på en lägre tillväxttakt främst på grund av färre antal födda barn. Tidplanen för utredningen förskolestruktur, ett uppdrag från för- och grundskolenämnden blev därför något förskjuten och nämnden fattade beslut om förskolestruktur i oktober.

Studieresultat för elever i årskurs 9 läsåret 23/24 visar att behörighet till gymnasieskolans nationella yrkesprogram ligger på 90 procent, vilket är något bättre resultat jämfört föregående läsår. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 har ökat något jämfört med föregående år.

Ett prioriterat område är att främja närvaro i förskola och skola. Förvaltningen bedriver därför ett systematiskt arbete inom området.

Förskola

Alla barn i förskoleålder har erbjudits en förskoleplats inom lagstadgad kötid, fyra månader. Antalet inskrivna barn i kommunal regi, har jämfört med fjolåret minskat med 176 barn och uppgår i december månad till 5 528 barn. Andelen barn som går i förskola har ökat jämfört med föregående år till 89,4 procent.

Barngruppernas storlek är lägre jämfört med fjolåret, från 16,1 till 15,8. Statsbidrag för kvalitetshöjande insatser har använts till att bibehålla personal i de barngrupper som inte har tillräckligt antal inskrivna barn i syfte att ha beredskap för att ta emot fler barn under hela året.

Förskolan har från höstterminen 2023 ett uppdrag, utifrån förstärkt lagstiftning, att bedriva uppsökande verksamhet för att öka barns deltagande i förskolan. För 2024 är det 8 barn som omfattas av detta uppdrag. Samtliga har erbjudits plats.

Grundskola

Under läsåret 2023–2024 har andelen elever med mer än 15 procents frånvaro fortsatt att minska och börjar sakta närma sig de siffror som fanns före pandemin. Under rapporteringsperioden var frånvaron i denna grupp 13,8 procent.

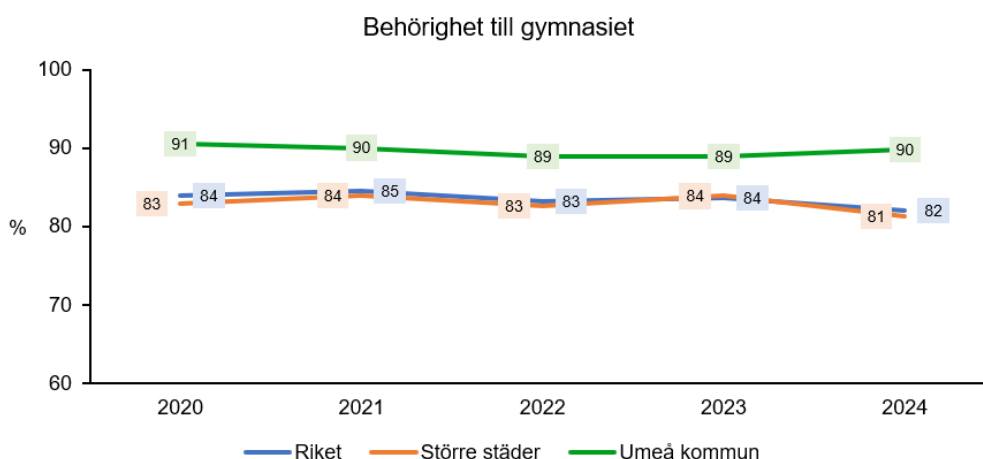
Andelen elever i åk 3 som når godkända resultat på nationella prov i matematik var 78 procent vilket innebär en ökning med sju procentenheter och i svenska 79 procent vilket innebär en minskning med två procentenheter jämfört med föregående år. Resultaten i matematik ökar medan resultaten i svenska minskar något.

Studieresultaten för eleverna i årskurs 9 innebär att behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram är 90 procent, vilket är bättre resultat jämfört med föregående läsår. Pojkarnas behörighet har ökat medan flickornas behörighet ligger kvar på samma nivå. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 har ökat något jämfört med föregående år. I jämförelse med riket ligger Umeåelevernas behörighet till gymnasiet över genomsnittet för såväl kommungruppen större städer som riket, *se tabell 1*.

Andelen godkända betyg i svenska som andraspråk har ökat jämfört med föregående år, men är fortfarande lågt jämfört med genomsnitt för riket. Andelen elever som går ut med betyg i alla ämnen ligger på samma nivå som föregående läsår, 76 procent.

97 procent av de vårdnadshavare som sökt kommunal skola till förskoleklass och 95 procent till årskurs 7 har fått sitt förstahandsval tillgodosett.

Tabell 1: Jämförelse med kommungruppen större städer avseende gymnasiebehörighet

Nämndens grunduppdrag

För- och grundskolenämnden	Bedömning av nämndens grunduppdrag, jan-dec 2024
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	I hög grad uppfyllt
<i>Nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhet:</i>	
Förskola	I hög grad uppfyllt
Grundskola	I hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

För- och grundskolenämnden bedömer att grunduppdraget i hög grad är verkställt utifrån nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter enligt fastställt reglemente. Detsamma gäller bedömning av nämndens grunduppdrag per verksamhetsform avseende förskola och grundskola.

Motivering, för- och grundskolenämnden har uppfyllt sitt grunduppdrag att se till att alla barn folkbokförda i kommunen har tillgång till förskola och pedagogisk omsorg samt skolgång och fritidshem i kommunens egna eller i fristående verksamheter. Nämnden har fördelat resurser till egen verksamhet och till fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor. I egenskap av hemkommun har skolpliktsbevakning, samverkan med fristående verksamheter samt tillsyn av fristående förskoleverksamheter genomförts. Nämnden har genom ledning och samordning under året utvecklat det kommunala skolväsendet utifrån gällande lagstiftning.

Nämnden följer upp sitt grunduppdrag via tertialrapporter, styrkort, verksamhetsplan, kvalitetsrapport och intern kontroll i enlighet med beslutat årshjul.

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

Uppdrag	Status jan-dec	Motivering/kommentar
2023:1: <i>KF ger KS och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.</i>	Genomfört	Beredning inom nämndens område i enlighet med kommunövergripande anvisningar. Rapportering till KS av steg 1 Problemförståelse genomfört enligt tidplan. Steg 2-3 hanteras enligt tidplan ht24.
2023:2 <i>KF ger KS och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.</i>	Delvis genomfört	Delvis genomfört. Samarbete pågår i enlighet med handlings- och aktivitetsplaner för flertal områden

Personalrapport

Nämndens arbete för att nå personalpolitiska mål

För- och grundskolenämnden	Bedömning av nämndens arbete med personalpolitiska mål
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare (mål 5)

Arbete har bedrivits i enlighet med utbildningsförvaltningens fastställda aktivitetsplan och nämndens kompetensförsörjningsplan. Samverkan med Lärarhögskolan har genomförts där gemensamma strategiska kompetensförsörjningsfrågor processats under perioden inkluderat tecknande av nytt VFU-avtal. Vidare har arbetet med kompetensförsörjningsprognos och analyser inom ramen för tilläggsuppdrag 2023:1 genomförts enligt plan. Utveckling av kommunikationsplan och det förvaltningsspecifika arbetsgivarvarumärket har skett under året, där även information om pågående kompetensförsörjningsarbete tillgängliggjorts via intranätet. Marknadsföring riktad till lärarutbildningens studenter har utvecklats och ett årshjul för riktade aktiviteter har utarbetats med syfte att väcka intresse för Umeå kommun som blivande arbetsgivare.

Traineeutbildning för blivande rektorer har genomförts enligt plan. Likväl som satsningar på vidareutbildning av speciallärare inom anpassad grundskola. Samverkan mellan nämnder fortlöper där UmeVux barnskötarutbildning för utbildade barnskötare inom förskolans verksamhet har genomförts. Stort fokus på bemanning och personalplaneringsprocess. Utveckling av poolverksamhet med lärare i grundskolan har genomförts med fokus på vikarier till enheter utanför tätorten.

Ledarskap (mål 6)

Arbete har bedrivits i enlighet med utbildningsförvaltningens planering kopplat till chefers förutsättningar. Åtgärder inom ramen för OSA i syfte att förebygga ohälsosam

arbetsbelastning och främja återhämtning har genomförts. Chefernas arbetsituation följs upp både på grupp- och individnivå och där individuellt behov identifieras, ges stöd exempelvis med prioriteringar, handledning och avlastning. Frågor kopplat till lokaler och städ har över tid uttryckts som en bidragande orsak till arbetsbelastning bland chefer inom utbildningsförvaltningen. Revidering av Egenkontrollprogram med stöd och verktyg på intranätet har slutförts. Implementering av stödmaterial och kunskapspåfyllnad till chefer har genomförts i syfte att underlätta för chefer att hantera frågor kopplat till krav på egenkontroll. Inom ramen för årlig löneöversyn har chefer prioriterats. Uppföljning av resultatmått för antal medarbetare per chef visar en negativ avvikelse både jämfört med föregående år samt i förhållande till målvärde.

Friskfaktorer (mål 7)

Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetet med lika rättigheter och möjligheter genomfördes under första kvartalet vilket resulterade i ett antal prioriteringar för arbetsmiljö och aktiva åtgärder för 2024. Åtgärder har under året genomförts enligt plan. En kompetensutvecklingsinsats för chefer kring att omsätta arbetet med friskfaktorer i det systematiska arbetsmiljöarbetet har genomförts med fokus på förhållningssätt och strategier för att främja beteenden som bidrar till en bra organisatorisk och social arbetsmiljö.

Kompetensutveckling, stöd och verktyg i det förebyggande arbetet kopplat till hot och våld har prioriterats under året. Arbetsmiljöverkets nationella tillsynskampanj med fokus hot och våld i skolor har bidragit till ytterligare förbättringar av det förebyggande arbetet både lokalt på olika skolor samt på övergripande nivå inom nämndens område. En digital utbildning avseende ergonomi i förskolan har utvecklats och implementering har inletts. Alla chefer har deltagit i en utbildningsinsats gällande tidiga insatser, arbetsanpassning och rehabilitering.

Sjukfrånvaron ligger oförändrad jämfört med föregående år, dock med negativ avvikelse i förhållande till målvärde. Korttidssjukfrånvaron sjunker, vilket medför en högre andel långtidsfriska, medan de längre sjukfallen ökar något. Andel heltidsanställda ökar och uppvisar positivt utfall i förhållande till målvärdet.

Resultatmått	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro, totalt i procent av anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	6,5	8,3	4,6	7,5	8,3	4,8	7,5
Andel långtidsfriska (%)	65	54	69	57	52	70	56
Andel heltidsanställda (%)	91	92	91	92	91	91	91

Resultatmått	Målvärde 2024	Utfall 2024			Utfall 2023		
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	63	54	61	73	69	72
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	62	52	60	69	68	69
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9

Ekonomirapport

Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi

Befolkningsprognosen är nämndens viktigaste planeringsunderlag för ekonomisk planering. Befolkningsprognosen har de senaste åren reviderats ner kraftigt, en nedrevidering har även skett i befolkningsprognosen från mars 2024. I störst utsträckning har förskolans verksamhet påverkats av revideringarna vilket tidigare år medfört kraftiga överskott då antalet barn har varit färre i verksamheten än budgeterat. För år 2024 ser vi dock att servicegraden ökat (en större andel av barnen befinner sig i verksamheten) jämfört med tidigare. För- och grundskolenämnden fördelar sin budgetram till förskole- och skolenheter i form av ett a´pris (ersättning per barn/elev). Ett lägre antal barn/elever på en enhet innebär betydligt tuffare ekonomiska förutsättningar där man inte kan minska bemanningen eller kostnaderna i motsvarande omfattning som ersättningen per barn/elev.

Från och med den 1 augusti 2024 har ett nytt skolskjutsavtal börjat gälla för Umeå kommun där en kraftig prisökning skett motsvarande 30 procent i jämförelse med tidigare volymer. Ökade kostnader för skolskjutsar har uppstått under hösten 2024 men kommer att påverka nämndens kostnader även kommande år.

Under år 2024 har nämnden haft ökade kostnader för eleverna i särskilt behov av stöd där en markant ökning av behovsprövade medel för tilläggsbelopp beviljats i jämförelse med samma period 2023.

Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år

(mnkr med en decimal)	Budget 2024	Utfall 2024	Budget-avvikelse 2024	Utfall 2023	Budget-avvikelse 2023	Prognos vid rapport jan-aug 2024	Prognos-avvikelse
Verksamhetens intäkter	314,0	379,1*	65,1*	362,2	56,4	354,0*	25,1*
Verksamhetens kostnader	-2 623,2	-2 681,7	-58,5	-2 562,9	-19,5	-2 663,2	-18,5
Verksamhetens nettokostnad	-2 309,2	-2 302,6*	6,6*	-2 200,8	36,9	-2 309,2*	6,6*

* innehåller generellt statsbidrag extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen.

För- och grundskolenämndens budgetavvikelse för år 2024 är 6,6 mnkr inkluderat generellt statsbidrag extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen 4,3 mnkr. Jämfört med resultatet på 36,9 mnkr år 2023, så är resultatet 30,3 mnkr lägre år 2024. Vilket till störst del förklaras av att kostnaderna för personal har en större avvikelse 2024 jämfört med 2023. I förskolan har volymerna minskat och statsbidrag har delvis använts för att bibehålla personal i syfte att ha beredskap för att ta emot fler barn under året.

Skolgemensam verksamhet har en positiv avvikelse som förklaras av att det bland annat finns utmaningar i att tillsätta vikarier vid frånvaro inom denna verksamhet. De positiva avvikelserna som prognostiseras inom skolgemensam verksamhet är något över de mindre underskott som redovisas för förskola och utbildning F-9.

Utfallet inom utbildning F-9 är en liten negativ avvikelse motsvarande 3,2 mnkr. Tidigt under året identifierades ekonomiska utmaningar på vissa skolenheter främst inom området grundskola åk 7–9. Under året har arbete med anpassningar till beslutad budget genomförts vilket gett effekt på resultatet. Ökade kostnader främst riktat mot eleverna i särskilt behov av stöd för att nå måluppfyllelsen samt utmaningar med små klasstorlekar för vissa skolenheter. Under året har även en markant ökning av behovsprövade medel för tilläggsbelopp beviljats i jämförelse med samma period 2023.

Verksamheten förskola redovisar för år 2024 en liten negativ avvikelse på 3,8 mnkr vilket förklaras av att man inte anpassat bemanningen i motsvarande omfattning som antalet barn minskat på enheterna, vilket syns tydligast under hösten. Statsbidrag har erhållits under året för att minska barngruppernas storlek och delvis kunna behålla personal trots att volymerna minskar. Föräldraavgifter för förskola och fritidshem är högre än budgeterat och medför positiva avvikelser. Även inom förskolans verksamhet kan vi se en ökning av att behovsprövade medel för tilläggsbelopp beviljats i jämförelse med samma period 2023.

Prognosen som gjordes efter augusti månad var 0 i avvikelse. Efter årets slut redovisas ett positivt utfall på totalt 6,6 mnkr, däremot kan vi se relativt stora skillnader i prognosen för intäkter och kostnader. Skillnaden i prognosen är att samtliga statsbidrag ej fanns med i prognosen där kostnader i ungefär motsvarande omfattning genererats.

Investeringar

(mnkr med en decimal)	Budget 2024	Utfall 2024	Budget- avvikelse 2024	Utfall 2023	Prognos vid rapport jan-aug 2024	Prognosavvikelse
Verksamhetens nettoinvesteringar	-36,4	-36,7	-0,3	-11,3	0,9	1,1

Under år 2024 har för- och grundskolenämnden förbrukat -36,7 mnkr av årets investeringsmedel som uppgår till -36,4 mnkr. Planering och prioritering har genomförts för årliga reinvesteringsmedel. Där något mer än budgeten för årliga reinvesteringar har förbrukats under året.

De projektsatta investeringsprojekt som ligger i planeringen för år 2024 har genomförts och avslutas under året. Carlslundsskolan och Berghemsskolan har dock förbrukat sammanlagt ungefär 2,9 mnkr mer än avsatt budget på grund av kostnadsutvecklingen som skett de senaste åren. Matsal på Innertavle skola och utbyggnad Sjöfruskolan 4–6 redovisar mindre överskott jämfört med budget.

Investeringsmedel för inköp av inventarier till projekt som ej specificerats har inte förbrukats under året, vilket motsvarar 3 mnkr.

Ombudgetering av investeringar

Investeringsmedel för inköp av inventarier till projekt som ej specificerats har inte förbrukats under året, vilket motsvarar 3 mnkr. Medel föreslås därmed ombudgeteras.

Flyktingmottagning från Ukraina

På grund av utvecklingen av kriget i Ukraina har kommunen ett åtagande att förbereda och genomföra mottagande av flyktingar från Ukraina. Då mottagandet varit lågt tidigare år och så även för år 2024, finns det inte någon ekonomisk påverkan av betydelse inom för- och grundskolenämnden. Det finns riktade statsbidrag för de elever som kommer till grundskolan och på helåret 2024 har ökade kostnader för mottagande av massflyktingar motsvaras av ökade intäkter i ungefär samma utsträckning.

Redovisning av externa utförare av väsentlig betydelse

För- och grundskolenämnden har inte använt sig av externa utförare under år 2024.

Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse

Entreprenadavtal mellan Umeå kommun, Kompetenscentrum för flerspråkighet (KCF) och fristående skolhuvudmän

För och grundskolenämnden beslutade 2019 att från och med läsåret 2020–2021 erbjuda fristående skolhuvudmän att teckna entreprenadavtal med kommunen för undervisning i modersmål. Detta för att elever i fristående skolor i kommunen skulle kunna få samma goda kvalitet i undervisningen i modersmål som elever i kommunala grundskolor. Inga nya avtal har tecknats utöver detta under 2024.

Uppföljning för- och grundskolenämndens uppdrag till förvaltningen, jan-dec 2024_förslag

Nämndens uppdrag till förvaltningen	Status jan-dec	Motivering/kommentar
A. Att utreda förutsättningar för och ge förslag på hållbar tillgång på förskoleplatser de kommande 10 åren	Genomfört	Beslutades av för- och grundskolenämnden 2024-10-24
B. Att revidera avsnittet utomhusmiljö i förskolans funktionsprogram	Ej genomfört	Planeras till 2025
C. Att komplettera funktionsprogrammet för grundskola och fritidshem avseende skolans utemiljö	Ej genomfört	Planeras till 2025
D. Att genomföra en översyn av beslutad grundskolestruktur från 2018-12-09 och 2020-12-17 avseende behov av antal elevplatser och investeringar i ny- och tillbyggnationer.	Delvis genomfört	Arbete pågår.
E. Att genomföra en uppföljning av skolbiblioteksverksamheten med fokus på skolbibliotekets funktion som pedagogisk resurs i skolan för elevers lärande och upprätta en handlingsplan för att nå större likvärdighet och ökad kvalitet i verksamheten.	Delvis genomfört	Arbete pågår.
F. Att genomföra en översyn av grundskolans resursfördelningsmodell beslutad 2017-04-27	Delvis genomfört	Arbete pågår.
G. Att vidta trygghetsskapande åtgärder för att förebygga hot, våld och trakasserier i nämndens verksamheter som ligger i linje med Umeå växer tryggt och säkert 2.0.	Genomfört	Redovisades till nämnd i maj 2024. Är en fortsatt prioriterad fråga för nämnden inom ramen för UVTS. Arbete fortlöper även i enlighet med handlingsplan för arbetsmiljö.
H. Att stärka kunskapsnivån inom hedersrelaterat våld och förtryck genom kvalitetssäkrade utbildningsinsatser gentemot elever och personal.	Delvis genomfört	Se handlingsplan UVTS
I. Att i den årliga återsrapporteringen av kränkingsärenden till huvudman, identifiera om det finns en antisemitisk, islamofob eller i övrigt rasistisk komponent i inrapporterade kränkingsärenden på skolorna.	Genomfört	Redovisades till nämnd i december 2024.

Uppföljning För- och grundskolenämndens styrkort, jan-dec 2024_förslag

FGN övergripande mål: <i>Andelen elever som blir behöriga till nationellt gymnasieprogram ska öka.</i>				
Strategiområde: Ökad likvärdighet				
FGN delmål	Resultatmått	Mätvärde 2023	Mätvärde 2024	Målvärde 2025
1. Likvärdigheten i studieresultat i Umeå kommuns grundskolor ska öka.	1.1 Skolenheter med lägst andel elever med behörighet till nationella gymnasieprogram ska öka i högre grad än övriga skolor i kommunen.	81	83	86
	1.2 Skolor med högst socioekonomiskt index (SCB:s index) ska ha en högre andel lärare med legitimation (%) och behörighet i undervisande ämnen än kommungenomsnittet, FGN. *) Snittet för de tre skolor med högst index	76,8	72,4	79
2. Jämställdheten i elevernas studieval till nationellt gymnasieprogram ska öka.	2.1 Underrepresenterat kön ska utgöra minst 25 procent av eleverna på gymnasieskolans yrkesprogram.	19,7	20,8	25
	2.2 Det underrepresenterade könet av eleverna på gymnasieskolans yrkesprogram ska öka jämfört med föregående år (procentenheter).	2	1,1	2
3. Ungas upplevelse av att må bra ska stärkas	3.1 Ungas upplevelse av att må bra ska stärkas i relation till föregående år. *Hälsoenkäten (varje år) samt Ungaenkäten (vartannat år)	67	69	72

FGN övergripande mål: <i>Andelen elever som blir behöriga till nationellt gymnasieprogram ska öka.</i>									
Strategiområde: Förbättrade studieresultat									
FGN delmål	Resultatmätt	Mätvärde 2023			Mätvärde 2024			Mål- värde 2025	
4. År 2025 är Umeå kommuns grundskolor bland de tre första kommunerna jämfört med kommungruppen större städer avseende andelen elever med slutbetyg från årskurs 9.	4.1 Andelen elever med behörighet till ett nationellt gymnasieprogram ¹ ska öka i relation till föregående år.	Samtliga 89	F 89	P 90	S 90	F 89	P 91	92	
	4.2 Andelen elever som når godkänt på nationella proven i årskurs 3 ska öka i relation till föregående läsår. ²	SV	81	F 89	P 73	S 79	F 87	P 71	86
		SVA	58	F 68	P 49	S 54	F 67	P 40	65
		MA	71	F 74	P 68	S 78	F 78	P 77	76
	4.3 Andelen elever som når godkända betyg i alla ämnen ska öka i relation till föregående år.	Samtliga 76	F 75	P 77	S 76	F 75	P 77	81	
4.4 Det genomsnittliga meritvärdet ska öka i relation till föregående år för elever i årskurs 9.	Samtliga 226	F 231	P 220	S 227	F 233	P 221	231		
5. Närvaron ska öka	5.1 Andelen elever med mer än 15 procent frånvaro ska minska i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola ³ .	Skola F-9 19,8	AGS ⁴ 25,6		Skola 13,8	AGS 30,9		15	

¹ Inklusivt nyanlända elever.² Deltagit och uppnått kravnivån i samtliga prov.³ Anpassad grundskolan (AGS)⁴ Anpassad grundskola

FGN övergripande mål: <i>Andelen elever som blir behöriga till nationellt gymnasieprogram ska öka.</i>				
Strategiområdet: Attraktiv utbildning				
FGN delmål	Resultatmått	Mätvärde 2023	Mätvärde 2024	Målvärde 2025
6. Andelen barn och elever i kommunala enheter ska bibehållas.	6.1 Andelen barn i förskolan ska bibehållas. *mätning oktober varje läsår	85	89,4	85
	6.2 Andel elever i skolan ska bibehållas. *mätning september varje läsår	85	86	87
7. Upplevelsen av stimulans, trygghet, studiero, inflytande och delaktighet i och för barn och elevers lärande ska öka.	7.1 Vårdnadshavares upplevelse av trygghet och trivsel i förskolan ska öka i relation till föregående års mätning.	9,1	9,2	9,5
	7.2 Vårdnadshavares upplevelse av stimulerande undervisning i förskolan ska öka i relation till föregående års mätning.	8,8	8,9	9,2
	7.3 Elevers upplevelse av trygghet i skolan ska öka i relation till föregående års mätning. (FKL-årskurs 9)	8,5	8,5	9,0
	7.4 Elevers upplevelse av studiero i skolan ska öka i relation till föregående års mätning. (Årskurs 1-9)	6,3	6,3	6,8
	7.5 Elevers upplevelse av stimulans i skolan ska öka i relation till föregående års mätning. (Årskurs 1-9)	6,0	5,9	7,0
	7.6 Elevers upplevelse av delaktighet och inflytande över utbildningen ska öka i relation till föregående års mätning. (Årskurs 1-9)	6,0	6,1	7,0

Personalpolitiska mål

Personalpolitiska mål från Kommunfullmäktige	FGN personalmål	Resultatmått	Mätvärde 2023	Mätvärde 2024	Målvärde 2025
KF 5. Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	8. Legitimation bland lärare i grundskolan ska säkerställas.	8.1. Andel legitimerade lärare med behörighet i minst ett ämne åk 1-9 (%).	83,6	82,9	86
	9. Legitimation och utbildning bland personal i förskolan ska säkerställas.	9.1 Andel legitimerade förskollärare bland förskolans personal (%).	50	49	50
		9.2 Andel utbildade barnskötare (%)*.	74	76	80
KF 6. Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.		6.1 Andel chefer med max 30 medarbetare/chef.	69	60	85
KF 7. Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	10. Sjukskrivningarna ska minska främst inom förskolans yrkesgrupper.	10.1 Sjukfrånvaro (%)	7,5	7,5	6,5
		10.2 Sjukfrånvaro i förskolans yrkesgrupper (%)	9,8	9,6	7,9
		10.3 Andel långtidsfriska (%)	56	57	65
		10.4 Andel heltidsanställda (%)	91	92	91
		10.5 Medarbetarenkäten, totalt medelvärde (index max 6,0)	4,9	4,9	4,8
		10.6 Andel skyddsombud som genomgått introduktion	72	61	90

* UK interna statistik, tillsvidareanställda

FGN uppföljning internkontrollplan jan-dec 2024_förslag

Nämnd: För- och grundskolenämnden
 Upprättad: 2024-01-25
 Uppföljning: 2025-01-23

Riskinventering		Riskvärdering							Åtgärder		Status jan-dec
Kontrollområde	Identifierad risk	Nr	Sannolikhet	S-värde	Konsekvens	K-värde	Risk-värde	Rekommenderad riskhantering	Åtgärd	Ansvarig	Status jan-dec
Kompetensförsörjning	Risk för att arbetsmarknadsläget bidrar till svårigheter att rekrytera legitimerad och behöriga pedagoger samt rektorer.	R1	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	Åtgärder vidtas i enlighet med nämndens kompetensförsörjningsplan och förvaltningens aktivitetsplan för kompetensförsörjning.	HR chef	Delvis genomfört
Bemanning förskola	Risk finns för att inte kunna bemanna de extra förskoleavdelningar som behöver öppnas utifrån lagskyldigheten att erbjuda plats inom 4 månader	R2	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	Kontinuerlig rekrytering sker året runt samt att åtgärder vidtas i enlighet med nämndens kompetensförsörjningsplan. Utökning av personalpoolen och organisering av denna så att den motsvarar behovet ute i verksamheterna.	Bitr utbildningsdirektör förskola	Genomfört
Bemanning grundskola	Risk finns för att inte kunna bemanna skolenheter i grundskolan.	R3	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	Kontinuerlig rekrytering sker året runt samt att åtgärder vidtas i enlighet med nämndens kompetensförsörjningsplan. Införande av personalpool i fritidshemmet och organisering av denna så att den motsvarar behovet ute i verksamheterna. Kollektivavtal tecknat för införande av personalpool i grundskolan. Pilot startar upp 2024	Bitr utbildningsdirektör grundskola	Genomfört
Lokalförsörjning förskola	Risk för att antalet förskoleplatser inte finns i tillräcklig grad för den lagskyldighet vi har att erbjuda plats inom 4 månader	R4	Mindre sannolik	2	Kännbar	3	6	Reducera risk	Löpande arbete tillsammans med Teknik- och fastighet genom att säkerställa att tillfälliga lokaler finns tillgängliga. Vid behov öka antalet inskrivna barn vid förskolorna. Beslut om förskolestruktur sker under 2024 och ska säkerställa att förskoleplatser finns i tillräcklig grad.	Bitr utbildningsdirektör förskola	Genomfört
Skolnärvaro	Ökad frånvaro medför förhöjd risk att elever i behov av särskilt stöd inte tillgodogör sig kunskap eller fullföljer sin utbildning.	R5	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	Genomföra kompensatoriska åtgärder på flera nivåer exempelvis kraftigt utökad lovskola, läxhjälp, lovsimskola samt anpassade åtgärder från elevhälsan. Teamet för skolnärvaro stödjer skolorna i det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet med att stärka enskilda elevers skolnärvaro.	Bitr utbildningsdirektör grundskola	Delvis genomfört
Skolsegregation	Risk för att skolor med högt socioekonomiskt index får lägre andel behöriga och legitimerade lärare än kommungenomsnittet.	R6	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	Genomförd skolstrukturöversyn, resursfördelningsmodell och riktade insatser med stöd av statsbidraget likvärdig skola. Analysarbete och samverkan med andra aktörer.	Bitr utbildningsdirektör grundskola	Delvis genomfört
Undervisning av nyanlända	Risk för att genomförande och uppföljning av nyanlända och flerspråkiga barn och elevers utbildning inte uppfyller skollagens krav på huvudmannansvar avseende utbildningens kvalitet.	R7	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	Utvecklingsinsats riktad mot rektorer på skolor med hög andel nyanlända och flerspråkiga barn: Stärka rektorer förmåga att leda i förändring och bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete.	Utbildningsdirektör	Delvis genomfört
Inköp	Risk för att den kommungemensamma inköpsprocessen inte efterlevs med köp utanför avtal och orderlösa fakturor som följd.	R8	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	Informera behovsställare i befogenheter och ansvar i inköpsprocessen, inkl förmånsbeskattning och moms. Kontroll görs halvårsvis i systemstödet Proceedo avseende orderlös faktura och köp utanför avtal.	Ekonomichef	Genomfört

Definitioner

Riskenventering/risikanalyis

Sannolikhet	Definition	Värde
Osannolik	- praktisk taget obefintlig risk att fel uppstår	1
Mindre sannolik	- mycket liten risk att fel uppstår	2
Möjlig	- det finns en möjlig risk att fel uppstår	3
Sannolik	- det är mycket troligt att fel uppstår	4

Konsekvens	Definition	Värde
Försumbar	- konsekvensen av ett fel är obetydlig för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	1
Lindrig	- konsekvensen av ett fel är liten för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	2
Kännbar	- konsekvensen av ett fel uppfattas som besvarande för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	3
Allvarlig	- konsekvensen av ett fel är så stor att felet inte får uppstå	4

Riskhantering

Riskvärde	Rekommendation till hur risken ska hanteras	Innebär
12-16	Minimera risk	<i>Direkta och omfattande åtgärder ska finnas med i internkontrollplan</i>
4-11	Reducera risk	<i>Åtgärder för att minska risk ska finnas med i internkontrollplan</i>
1-3	Acceptera risk	<i>Inget agerande krävs – åtgärder tas ej med i internkontrollplan</i>

Tjänsteskrivelse

För- och grundskolenämnden

Diariennr: SK-2024/00600

Ombudgetering av investeringsanslag från 2024 till 2025, 2026 och 2027

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att hemställa hos Kommunfullmäktige att ombudgetera -3 000 tkr till år 2027 enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

För- och grundskolenämnden har tilldelats -36 444 tkr i investeringsmedel för år 2024 inkl. årliga anslag. Totalt har nämnden förbrukat -36 744 tkr under år 2024. Vissa specifika projekt kopplade till byggnationer har blivit dyrare till följd av kostnadsutvecklingen de senaste åren, så trots att samtliga medel förbrukats har inte alla projekt genomförts. Med anledning av detta föreslås -3 000 tkr ombudgeteras till år 2027.

Av budget motsvarande -1 500 tkr för inventariebehov kopplat till södra har 0 tkr förbrukats. Ombudgetering föreslås till år 2027 till projekt Inventarier Volym/ombyggnation grundskolor.

Inventariebehov kopplat till norra – 1 500 tkr har inte genomförts under år 2024. Medel för detta föreslås ombudgeteras till år 2027 till inventarier Volym/ombyggnation grundskolor.

Beslutsunderlag

Bilaga: Förslag ombudgetering av investeringsanslag

Beredningsansvarig

Sofia Öberg, ekonomichef

Beslutet ska skickas till

Sofia Öberg, ekonomichef

Maria Runarsdotter, kanslichef

Christopher Granberg, biträdande utbildningsdirektör grundskola

KS diarium

Anette Sjödin, SLK Ekonomi

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00600

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Tjänsteskrivelse

2025-01-03

För- och
grundskolenämndens
arbetsutskott

Diariennr: SK-2024/00631

FGN: Kompetensförsörjningsplan 2023-2025 - Handlingsplan - Arbetsmiljö - Aktiva åtgärder - Uppföljning 2025

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar

-att nämnden tagit del av förvaltningens genomförda uppföljning av kompetensförsörjningsplan samt handlingsplan för arbetsmiljö och aktiva åtgärder avseende år 2024.

Ärendebeskrivning

För- och grundskolenämnden har en fastställd kompetensförsörjningsplan för perioden 2023-2025. Kompetensförsörjningsplanen är vägledande för förvaltningens arbete med att säkerställa kompetensförsörjningen inom nämndens område och tar sin utgångspunkt i Umeå kommuns övergripande kompetensförsörjningsstrategi och modell.

Kompetensförsörjningsplanen beskriver nämndens strategier för att möta kompetensutmaningen samt behovet av att vidareutveckla systematik, öka delaktighet, engagemang och ansvar för kompetensförsörjningen på alla nivåer inom nämndens område.

Utbildningsförvaltningen har i samband med årsbokslut genomfört en uppföljning av aktivitets- och handlingsplaner kopplat till kompetensförsörjningsplanen. Inom ramen för utveckling av systematik kopplat till kompetensförsörjningsarbetet delges nämnden följande underlag som visar status efter genomförd uppföljning;

- Aktivitetsplan med koppling till nämndens fastställda kompetensförsörjningsplan, se bilaga 1.
- Årlig handlingsplan för arbetsmiljö och aktiva åtgärder, se bilaga 2.

Kompetensförsörjningsplanen omfattar hela ARUBA-processen (attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla). I takt med att personalbristen

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00631

ökar blir det än viktigare i kompetensförsörjningsarbetet att inte enbart lägga fokus på att attrahera och rekrytera utan även identifiera åtgärder för att vara en attraktiv arbetsgivare och behålla medarbetare för att klara grunduppdraget i nämndens verksamheter. Utbildningsförvaltningen påminner om att arbetsmiljö och aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter regleras i arbetsmiljö- och diskrimineringslagstiftning, vilket avrapporteras till nämnd i särskild ordning i samband med Årlig uppföljning våren 2025.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Uppföljning FGN aktivitetsplan med koppling till kompetensförsörjningsplan

Bilaga 2: Uppföljning FGN handlingsplan arbetsmiljö och aktiva åtgärder 2024 FGN

Beredningsansvariga

Åsa Bergström, HR-chef

Annika Hultdin Hofverberg, HR-strateg

Anna Holm, HR-strateg

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

AKTIVITETSPLAN MED KOPPLING TILL KOMPETENSFÖRSÖRJNINGSPÅN 2023-2025 - FGN

Upprättad 2023-09-25

ANSVARIG CHEF: Förvaltningschef/Utbildningsdirektör Ann-Christine Gradin

SAMORDNINGANSVAR för aktivtetsplan: HR- chef Åsa Bergström

Aktivtetsplanen tar sin utgångspunkt i beslutad kompetensförsörjningsplan. Aktivtetsplanen beskriver förvaltningens prioriterade kompetensförsörjningsaktiviteter på ett mer konkretiserat plan. Aktivtetsplanen består av prioriteringar, med konkreta aktiviteter/åtgärder, ansvarig för aktiviteten, när och hur respektive aktivitet/åtgärd följs upp. En prioriterad aktivitet kan behöva brytas ner och konkretiseras i ytterligare steg, ansvarig för aktiviteten säkerställer former för detta.

PRIORITERAD AKTIVITET	ÅTGÄRDER	ANSVARIG	UPPFÖLJNING 2024-12-30
1 Nå riktmärke för antal medarbetare per chef. Chefers förutsättningar (2022:8)	Beredning handlingsplan för antal medarbetare per chef.	UD	Arbete pågår
	Uppföljning av biträdande rektors delegation av personal- och organisationsfrågor samt fördelning av arbetsmiljöuppgifter.	HR-chef	Arbete pågår
2 Handlingsplan för bristkompetenser	Inventera och kartlägga kompetensbehov.	HR-chef	Genomfört, 2023:1
	Upprätta handlingsplaner för bristkompetenser.	HR-chef	Arbete pågår
	Utveckla stöd och rutiner i syfte att öka samordning inom och mellan verksamheter.	OMC	Genomfört
3 Plan för kompetensutvecklings- och omställningsbehov	Delta i kommunövergripande utvecklingsarbete i syfte att utreda förslag på åtgärder för att rekrytera och behålla medarbetare i Umeå med omnejd.	HR-chef	Arbete pågår
	Vidareutveckla plan för kompetensutveckling och lärande organisation. Vidta åtgärder för utveckling av utbildning för fler behöriga barnskötare.	Biträdande utb. dir. förskola	Arbete pågår

		Åtgärder för fortsatta utbildningsinsatser för elevassistenter.	Biträdande utb. dir. grundskola	Arbete pågår
		Utveckla former för språkutbildning.	Biträdande utb. dir. förskola	Genomfört
		Utveckla former för pedagogisk utbildning för medarbetare i fritidshem som inte har en lärarexamen.	Biträdande utb. dir. grundskola	Arbete pågår
4	Genomföra förvaltningsspecifik traineeutbildning för blivande rektorer	Utveckla former och systematik för att identifiera och uppmuntra kandidater: - att genomföra informationsinsatser till rektorer gällande traineeutbildningens syfte och målsättning. -uppdatering av rutiner och årshjul.	OMC	Genomfört
5	Målgruppsanpassad marknadsföring i syfte att bredda rekryteringen och attrahera fler grupper	Utveckla arbetsgivarvarumärket; förvaltningsspecifikt.	HR chef	Arbete pågår
		Utveckla kommunikationsplan; målgruppsanpassad paketering av budskap, erbjudande och marknadsföringsstrategier.	HR-chef	Arbete pågår
		Utveckla former att attrahera elever och studenter under utbildnings-/studietiden.	HR-chef/resp. biträdande utb. Dir.	Genomfört
6	Utveckla samarbete och arbetsformer med Umeå Universitet och Lärarutbildningen	Utveckling av gemensam vision och målbild med LH med utgångspunkt i kompetensförsörjningsutmaningen.	Utbildningsdi rektör	Genomfört
		Utveckla samarbetsformer med LH inom ramen för ULF och VFU/Övningsskolor.	Utbildningsdi rektör	Arbete pågår
		Utveckla förvaltningens organisering och arbetsformer.	Utbildningsdi rektör	Arbete pågår
7	Fortsatt utveckling av karriärvägar för lärare	Utvärdering av modell för karriärvägar för lärare inför fortsatt utveckling och strategi.	Utbildningsdi rektör	Genomfört

		Införande av förste förskollärare i förskolan.	Biträdande utb. dir. förskola	Genomfört
8	Tillvarata äldre medarbetares kompetens och förutsättningar (förläng arbetslivet)	Delta i kommunövergripande utvecklingsarbete gällande strategier, former och villkor i syfte att förlänga arbetslivet.	HR-chef	Arbete pågår
9	Introduktion för nyanställda	Säkerställa rutiner för introduktion av medarbetare på enhetsnivå. Utarbeta rutiner och verktyg för introduktionsperiod.	OMC Resp. biträdande utb. Dir.	Arbete pågår Arbete pågår
		Samordna och utveckla introduktionsprogram för nya chefer i syfte att skapa förutsättning för hållbart ledarskap.	HR-chef	Arbete pågår

HANDLINGSPLAN AV ÅRLIG UPPFÖLJNING AV SAM OCH AKTIVA ÅTGÄRDER

UPPRÄTTAD 2024-04-08

ANSVARIG NÄMND: För- och grundskolenämnden

SAMORDNINGSANSVAR FÖR HANDLINGSPLANEN: Åsa Bergström, HR-chef och Anna Holm HR-Strateg

HUVUDSKYDDSOMBUD: Per Edberg och Anki Rådahl

PRIORITERADE OMRÅDEN SAMT BESKRIVNING AV BRISTER OCH HINDER	LAG- STIFTNING AML ELLER/ OCH DL*	RISKBEDÖMNING <i>(Endast risker enl. AML ska riskbedömas)</i> SANNO- KONSE- RISK- LIKHEIT KVENS KLASS			ÅTGÄRDER	ANSVARIG	UPPFÖLJNING 2024-12-18
1 Vidareutveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM, med särskilt fokus på organisatorisk och social arbetsmiljö, OSA, för att förebygga ohälsosam arbetsbelastning och främja återhämtning	AML	3	3	R3	Påbörja implementering av systemstöd för dokumentation av SAM för att bidra till vidareutvecklad hantering av fördelning av arbetsmijöuppgifter, OSA-mål och handlingsplan, checklistor, riskbedömning och handlingsplaner	HR-chef	Pågående arbete
					Konkretisera handlingsplan för chefers förutsättningar och antal medarbetare per chef i enlighet med aktivitetsplaner för kompetensförsörjning	HR-chef	Pågående arbete
					Införliva arbete med Friskfaktorer i det befintliga arbetsmiljöarbetet, i enlighet med personalpolitiska mål och partsgemensam strategi, genom kompetensutvecklingsinsats till chefer	HR-chef	Genomfört

						kring vad, varför och hur jobbar vi med Friskfaktorer.		
						Områdeschefer prioriterar stöd till enskilda rektorer och enheter utifrån behov	Respektive OC för- och grund skola	Pågående arbete
						Erbjuda utbildning till chefer "Från MAE till mål och handlingsplan OSA" stöd och verktyg i arbetet med arbetsbelastning, återhämtning och social arbetsmiljö (obligatoriskt för nya chefer och valbart för övriga)	HR-chef	Ej genomfört 2024
						Vidareutbildning för skyddsombud under HT ger stöd och verktyg i det lokala arbetsmiljöarbetet, genomförs verksamhetsvis i aktuella arbetsmiljöfrågor	HR-chef	Genomfört
2	Kompetensutveckling och stöd för fortsatt arbete med att förebygga hot och våld, alla ska känna sig trygga även om situationer uppstår	AML	3	3	R3	Påbörja implementering av digital utbildning kring hot och våld inklusive stöd till chefer och material för dialog på APT.	Biträdande utb. dir.	Genomfört
						Förebyggande och trygghetsskapande åtgärder inom ramen för planen <i>Umeå växer tryggt och säkert</i>	Biträdande utb. dir.	Pågående arbete, se handlingsplan UVTS
						Kompetensutveckling och stöd till rektorer grundskola i att leda det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet. Jobba vidare med	OC grundskola	Pågående arbete

						organisation, samsyn i ansvar, roller och metoder i skolans elevhälsoarbete vilket ska bidra till att säkerställa trygga lärmiljöer och studie ro		
3	Förbättra den fysiska arbetsmiljön i verksamheterna genom att tydliggöra rutiner och stöd kopplat till Egenkontroll internt inom förvaltningen samt förbättra samarbete med Teknik- och fastighetsförvaltningen.	AML	3	3	R3	Revidera egenkontrollprogrammet genom tydligare rutiner och stöd på intranätet	Utbildnings direktör	Genomfört
						Påbörja utbildningsinsats till chefer för implementering av reviderade rutiner och stöd i arbetet med egenkontroll	Biträdande utb. dir.	Genomfört
						Terminsvisa uppföljningsmöten mellan chefer på alla nivåer inom för- och grundskola med teknik och fastighet för att främja samarbete kring ansvar och roller kopplat till lokaler, städ och måltider.	Biträdande utb. dir.	Pågående arbete
4	Förebygga arbetsrelaterade besvär genom att vidareutveckla arbetet med ergonomi i förskolan	AML	3	3	R3	Utveckla en digital ergonomiutbildning anpassad för förskolans behov.	Biträdande utb. dir. förskola HR chef	Genomfört
						Påbörja implementering av den digitala utbildningen och stöd till rektorer för uppföljning och dialog på APT.		Genomfört

5	Vidareutveckla arbete med rekrytering för att främja mångfald och lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund under hela rekryteringsprocessen	DL	Utbildning till rektorer i rekryteringsprocessen med metoder och förhållningssätt kring fördomsfri rekrytering	HR chef	Genomfört
6	Behov av anpassningar av lokaler för att öka tillgänglighet för alla utifrån funktionsnedsättning	DL	Stöd till chefer i lokalplaneringsprocessen vid behov av anpassningar i lokaler		Pågående arbete

*AML, Arbetsmiljölagen och DL, diskrimineringslagen

Umeå kommun

Protokollsutdrag

För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2025-01-09

§ 2

Diarienum: SK-2024/00631

FGN: Uppföljning av kompetensförsörjningsplan och handlingsplan för arbetsmiljö och aktiva åtgärder 2024

Arbetsutskottets beslut

För- och grundskolenämnden föreslås besluta

-att nämnden tagit del av förvaltningens genomförda uppföljning av kompetensförsörjningsplan samt handlingsplan för arbetsmiljö och aktiva åtgärder avseende år 2024.

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar

-att nämnden tagit del av förvaltningens genomförda uppföljning av kompetensförsörjningsplan samt handlingsplan för arbetsmiljö och aktiva åtgärder avseende år 2024.

Ärendebeskrivning

För- och grundskolenämnden har en fastställd kompetensförsörjningsplan för perioden 2023-2025. Kompetensförsörjningsplanen är vägledande för förvaltningens arbete med att säkerställa kompetensförsörjningen inom nämndens område och tar sin utgångspunkt i Umeå kommuns övergripande kompetensförsörjningsstrategi och modell.

Kompetensförsörjningsplanen beskriver nämndens strategier för att möta kompetensutmaningen samt behovet av att vidareutveckla systematik, öka delaktighet, engagemang och ansvar för kompetensförsörjningen på alla nivåer inom nämndens område.

Utbildningsförvaltningen har i samband med årsbokslut genomfört en uppföljning av aktivitets- och handlingsplaner kopplat till

Umeå kommun

Protokollsutdrag

För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2025-01-09

kompetensförsörjningsplanen. Inom ramen för utveckling av systematik kopplat till kompetensförsörjningsarbetet delges nämnden följande underlag som visar status efter genomförd uppföljning;

- Aktivitetsplan med koppling till nämndens fastställda kompetensförsörjningsplan, se bilaga 1.
- Årlig handlingsplan för arbetsmiljö och aktiva åtgärder, se bilaga 2.

Kompetensförsörjningsplanen omfattar hela ARUBA-processen (attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla). I takt med att personalbristen ökar blir det än viktigare i kompetensförsörjningsarbetet att inte enbart lägga fokus på att attrahera och rekrytera utan även identifiera åtgärder för att vara en attraktiv arbetsgivare och behålla medarbetare för att klara grunduppdraget i nämndens verksamheter. Utbildningsförvaltningen påminner om att arbetsmiljö och aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter regleras i arbetsmiljö- och diskrimineringslagstiftning, vilket avrapporteras till nämnd i särskild ordning i samband med *Årlig uppföljning* våren 2025.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Uppföljning FGN aktivitetsplan med koppling till kompetensförsörjningsplan

Bilaga 2: Uppföljning FGN handlingsplan arbetsmiljö och aktiva åtgärder 2024 FGN

Beredningsansvariga

Åsa Bergström, HR-chef

Annika Hultdin Hofverberg, HR-strateg

Anna Holm, HR-strateg

Tjänsteskrivelse

2024-12-03

För- och
grundskolenämndens
arbetsutskott

Diariennr: SK-2024/00590

För- och grundskolenämnden - årshjul 2025

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att godkänna förslag till årshjul 2025 enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Årshjulet syftar till att följa upp för- och grundskolenämndens ansvarsområde utifrån det nationellt lagstadgade uppdraget, verksamhetsplan och styrkort 2025 inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Förslag till årshjul 2025 innebär att beslut om nytt årshjul för 2026 förläggs i december, månaden efter att för- och grundskolenämnden fattat beslut om verksamhetsplan, styrkort och budget samt internkontrollplan.

Av årshjulet framgår att beslutsärenden återfinns på utsidan av årshjulet och informationspunkter såsom teman och dialoger återfinns i den inre delen.

Beslut om årsrapport, styrkort och internkontroll föreslås att flyttas från januari till februari månad med anledning av att personal- och ekonomidata inte tillgängliggörs i tillräckligt god tid för beredning av ärendet. Beslut om 2025 års rapport för perioden januari-december avrapporteras i februari 2026.

Teman i årshjulets inre del utgår från de tre fastställda långsiktiga strategiområdena *Ökad likvärdighet*, *Attraktiv utbildning* och *Förbättrade studieresultat*. Inom dessa tre strategiområden följs delmålen i styrkorten upp.

En förändring i relation till 2024 årshjul är att kränkande behandling, diskriminering trakasserier och sexuella trakasserier ingår som en del strategiområdet *Attraktiv utbildning* och delmål 5 i styrkortet, då trygghet, trivsel och studiero behandlas inom ramen för förskoleenkät och elevenkät liksom elevdialog.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00590

Åtterrappport/information till huvudman i enlighet med Skollagen 6 kap 10 § ingår i strategiområdet *Förbättrade studieresultat* och delmål 7. Förändringen görs i syfte att inkludera det främjande, förbyggande och åtgärdande arbetet i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete då frånvaro av kränkningar har betydelse för hur väl barn och elever når målen med utbildningen inom samtliga skolformer som för- och grundskolenämnden ansvarar för. Åtterrappporteringen/information ges för läsåret 2024-2025 och ingår även som en del i skolhuvudmannens kvalitetsrapport.

Beslut om *Årlig plan mot kränkande behandling*, Skollagen 6 kap. 8 § ligger kvar i december utifrån rektors ansvar att upprätta en årlig plan mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier i enlighet med huvudmannens beslutade rutin inom området. Beslutet tas för årlig plan 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Årshjul FGN 2025 – förslag

Bilaga 2: Årshjul FGN 2024

Beredningsansvariga

Marie Karling, utbildningsstrateg

Maria Runarsdotter, kanslichef

Beslutet ska skickas till

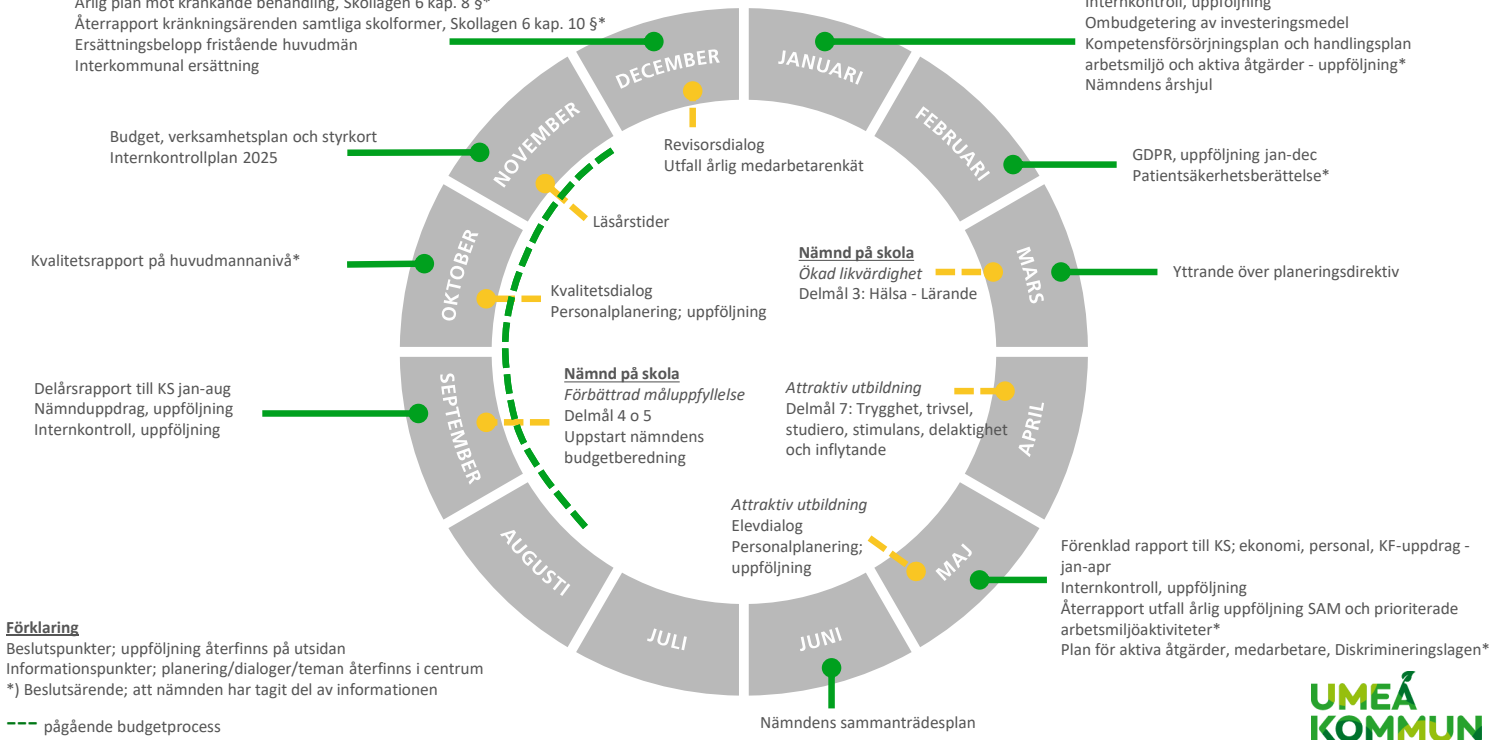
Berörda chefer

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

För- och grundskolenämndens årshjul 2024

Årlig plan mot kränkande behandling, Skollagen 6 kap. 8 §*
 Återrapport kränkingsärenden samtliga skolformer, Skollagen 6 kap. 10 §*
 Ersättningsbelopp fristående huvudmän
 Interkommunal ersättning

Årsrapport till KS jan-dec
 Nämnduppdrag, uppföljning
 Nämndmål (styrkort), uppföljning
 Internkontroll, uppföljning
 Ombudgetering av investeringsmedel
 Kompetensförsörjningsplan och handlingsplan
 arbetsmiljö och aktiva åtgärder - uppföljning*
 Nämndens årshjul

För- och grundskolenämndens årshjul 2025 - förslag

Årlig plan mot kränkande behandling, Skollagen 6 kap. 8 §*
Ersättningsbelopp fristående huvudmän
Interkommunal ersättning
Nämndens årshjul

Ombudgetering av investeringsmedel
Kompetensförsörjningsplan och handlingsplan
arbetsmiljö och aktiva åtgärder - uppföljning*

Årsrapport till KS jan-dec 2025, rapporteras feb 2026

-Nämnduppdrag, uppföljning
-Nämndmål (styrkort), uppföljning
-Internkontroll, uppföljning
GDPR, uppföljning jan-dec*
Patientsäkerhetsberättelse*

Yttrande över planeringsdirektiv

Nämnd på skola
Ökad likvärdighet
Delmål 2 & 3

Attraktiv utbildning
Delmål 5

Attraktiv utbildning
Delmål 5: Elevdialog
Personalplanering;
uppföljning

Revisorsdialog

Nämndens sammanträdesplan

Förenklad rapport till KS; ekonomi, personal, KF-uppdrag - jan-apr

Internkontroll, uppföljning
Återrapport utfall årlig uppföljning SAM och prioriterade arbetsmiljöaktiviteter*

Plan för aktiva åtgärder, medarbetare, Diskrimineringslagen*

Budget, verksamhetsplan och styrkort
Internkontrollplan 2026

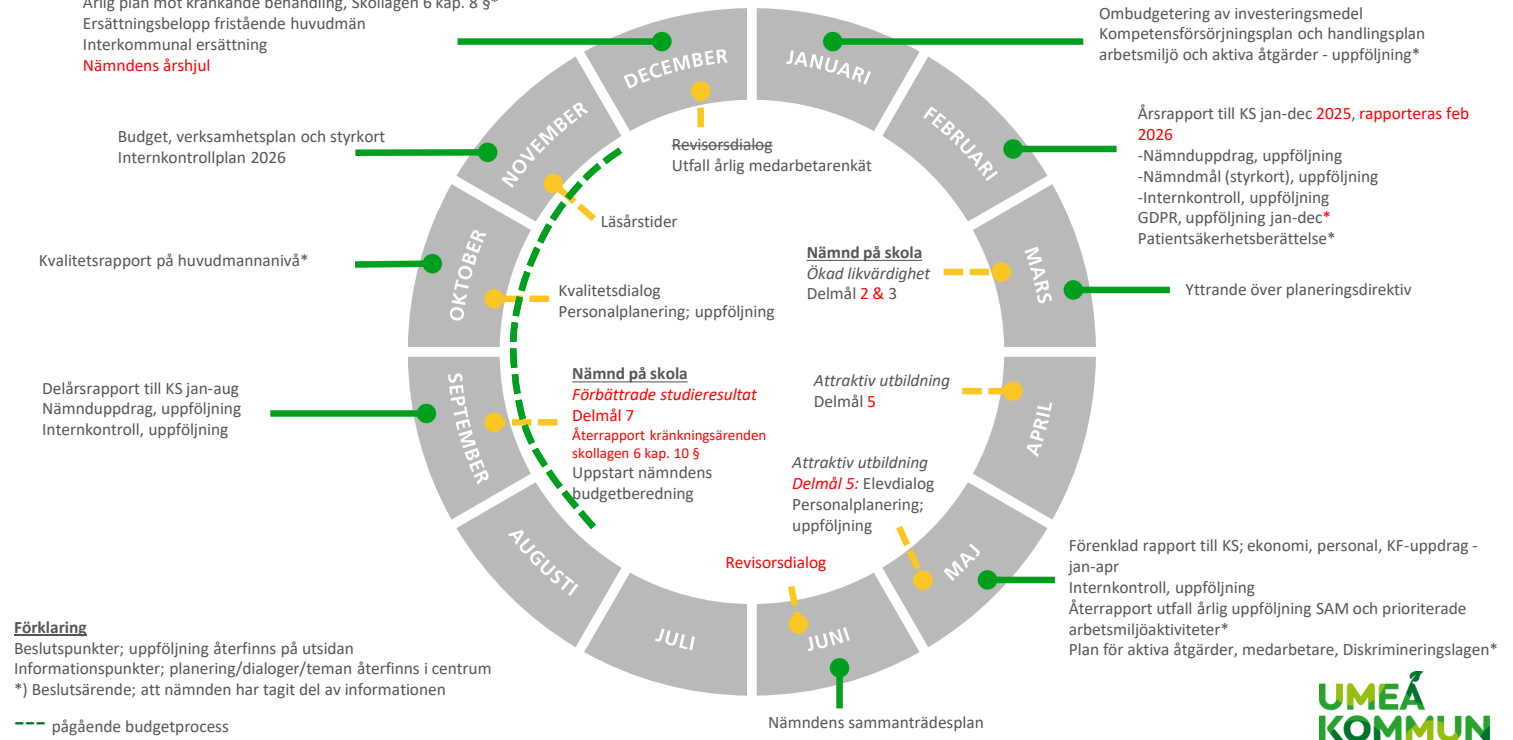
Kvalitetsrapport på huvudmannanivå*

Delårsrapport till KS jan-aug
Nämnduppdrag, uppföljning
Internkontroll, uppföljning

Förklaring

Besluts punkter; uppföljning återfinns på utsidan
Informationspunkter; planering/dialoger/teman återfinns i centrum
*) Beslutsärende; att nämnden har tagit del av informationen

--- pågående budgetprocess

Umeå kommun

Protokollsutdrag

För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2025-01-09

§ 3

Diarienumr.: SK-2024/00590

För- och grundskolenämnden - årshjul 2025

Arbetsutskottets beslut

För- och grundskolenämnden föreslås besluta att godkänna förslag till årshjul 2025 enligt bilaga 1.

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att godkänna förslag till årshjul 2025 enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Årshjulet syftar till att följa upp för- och grundskolenämndens ansvarsområde utifrån det nationellt lagstadgade uppdraget, verksamhetsplan och styrkort 2025 inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Förslag till årshjul 2025 innebär att beslut om nytt årshjul för 2026 förläggs i december, månaden efter att för- och grundskolenämnden fattat beslut om verksamhetsplan, styrkort och budget samt internkontrollplan.

Av årshjulet framgår att beslutsärenden återfinns på utsidan av årshjulet och informationspunkter såsom teman och dialoger återfinns i den inre delen.

Beslut om årsrapport, styrkort och internkontroll föreslås att flyttas från januari till februari månad med anledning av att personal- och ekonomidata inte tillgängliggörs i tillräckligt god tid för beredning av ärendet. Beslut om 2025 års rapport för perioden januari-december avrapporteras i februari 2026.

Teman i årshjulets inre del utgår från de tre fastställda långsiktiga strategiområdena *Ökad likvärdighet*, *Attraktiv utbildning* och *Förbättrade*

Umeå kommun**Protokollsutdrag**För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2025-01-09

studieresultat. Inom dessa tre strategiområden följs delmålen i styrkorten upp.

En förändring i relation till 2024 årshjul är att kränkande behandling, diskriminering trakasserier och sexuella trakasserier ingår som en del strategiområdet *Attraktiv utbildning* och delmål 5 i styrkortet, då trygghet, trivsel och studiero behandlas inom ramen för förskoleenkät och elevenkät liksom elevdialog.

Åtterrappport/information till huvudman i enlighet med Skollagen 6 kap 10 § ingår i strategiområdet *Förbättrade studieresultat* och delmål 7. Förändringen görs i syfte att inkludera det främjande, förbyggande och åtgärdande arbetet i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete då frånvaro av kränkningar har betydelse för hur väl barn och elever når målen med utbildningen inom samtliga skolformer som för- och grundskolenämnden ansvarar för. Åtterrappporteringen/information ges för läsåret 2024-2025 och ingår även som en del i skolhuvudmannens kvalitetsrapport.

Beslut om *Årlig plan mot kränkande behandling*, Skollagen 6 kap. 8 § ligger kvar i december utifrån rektors ansvar att upprätta en årlig plan mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier i enlighet med huvudmannens beslutade rutin inom området. Beslutet tas för årlig plan 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Årshjul FGN 2025 – förslag

Bilaga 2: Årshjul FGN 2024

Beredningsansvariga

Marie Karling, utbildningsstrateg

Maria Runarsdotter, kanslichef

Beslutet ska skickas till

Berörda chefer

Tjänsteskrivelse

2024-12-30

För- och
grundskolenämndens
arbetsutskott

Diarienum: SK-2024/00357

Yttrande över revisionsrapport – För- och grundskolenämndens styrning av resurser till grundskolorna

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att yttra sig över revisionens granskningsrapport enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Revisorerna har givit det sakkunniga biträdet från KPMG i uppdrag att granska resursfördelning inom grundskolan. Syftet med granskningen är att bedöma om för- och grundskolenämndens styrning av resurser till grundskoleenheterna är ändamålsenligt, så att en likvärdig utbildning av god kvalitet kan genomföras.

Granskningen har omfattat för- och grundskolenämnden och har avgränsats till grundskolan. Granskningen har genomförts genom studier av interna styrdokument, beslut och uppföljningar såsom resursfördelningsmodell och huvudmannens kvalitetsrapport, Skolinspektionens skolenkät samt genom intervjuer med berörda politiker och tjänstepersoner såsom utbildningsdirektör tillika skolchef, biträdande utbildningsdirektör grundskola, urval av rektorer från fem grundskoleenheter samt lärare från fem grundskoleenheter.

KPMGs samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att nämndens styrning av resurser till grundskoleenheterna i allt väsentligt är ändamålsenlig, så att en likvärdig utbildning av god kvalitet kan genomföras.

Rapporten har resulterat i nedanstående rekommendationer:

- fördjupa kunskapen om rektors förutsättningar att fördela resurser efter eleverns olika förutsättningar och behov och vid brister vidta åtgärder. (2 kap. 10 § och 4 kap. 5 och 7 §§ SkOLL)
- särskilt följa upp hur strukturtillägg utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer används på respektive skolenhet och vilken påverkan insatserna har på målluppfyllelsen.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00357

- i huvudmannens kvalitetsrapport tydliggöra hur och när redovisade insatser ska vidtas och omständigheter i övrigt gällande åtgärder, till exempel var i styrkedjan ansvaret ligger. (4 kap. 3 § Skoll)
- fastställa huvudmannens kvalitetsrapport genom nämndbeslut. (4 kap. 6 § Skoll. Se även 6 kap. 38 § 1 p. KL)

För- och grundskolenämnden har nu givits möjlighet att yttra sig över de i rapporten lämnade rekommendationerna.

Yttrande

För- och grundskolenämnden ställer sig i stort bakom revisionens bedömning och de rekommendationer som revisionen föreslår. Nämnden ger följande yttrande på kommunrevisionens rekommendationer:

Fördjupa kunskapen om rektors förutsättningar att fördela resurser efter eleverns olika förutsättningar och behov och vid brister vidta åtgärder. (2 kap. 10 § och 4 kap. 5 och 7 §§ Skoll)

För- och grundskolenämndens systematiska kvalitetsarbete innehåller flera olika delar, såväl skriftliga som i muntliga i dialogform som ger nämnden underlag att analysera utbildningens resultat. Utifrån kvalitetsarbetet ges också möjligheter att få en inblick i rektors förutsättningar att fördela resurser efter eleverns behov. Revisionsrapporten visar dock på en del problematik vad gäller resurstilldelning och fördelning av tillgängliga resurser vilket, som revisionen rekommenderar, motiverar behov av fördjupade kunskaper hos skolhuvudmannen vad gäller resursfördelning och konsekvenser för rektor att fördela resurser inom skolan utifrån ovanstående skoljuridiska krav.

1. I rapporten framgår att de ekonomiska resurser som för- och grundskolenämnden fördelar till grundskolorna i Umeå kommun skiljer sig markant från liknande kommuner. Det innebär att rektorer i Umeå kommuns grundskolor har något mindre resurser, än i jämförbara kommuner enligt uppgifter från Kolada. Under innevarande mandatperiod har kommunfullmäktige vid två tillfällen tillfört resurser till ökad grundbemanning i högre åldrar.
2. I för- och grundskolenämndens verksamhetsplan har förvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av grundskolans resursfördelningsmodell beslutad 2017-04-27. Detta föranlett av tidigare identifierade problem i resursfördelningsmodellen avseende fördelningen av resurser mellan grundskolans stadier i relation till den nationella timplanen. Sedan 2017 har förändringar i statsbidragen samt i den nationella timplanen medfört att delar i nuvarande resursfördelningsmodell behöver ses över för att förbättra

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00357

likvärdigheten avseende resurstilldelning mellan skolor och stadier.

Särskilt följa upp hur strukturtillägg utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer används på respektive skolenhet och vilken påverkan insatserna har på måluppfyllelsen.

För- och grundskolenämnden instämmer behovet av uppföljning av utfallet av resursfördelningens strukturtillägg för att kunna se om denna del av resursfördelningsmodellen uppnår det kompensatoriska syfte som denna fördelning är avsedd för. Det finns dock betydande svårigheter vid genomförandet av en sådan uppföljning utifrån tidigare analys av området och erfarenheter från andra större kommuner som genomfört sådana uppföljningar. Erfarenheter som man behöver förhålla sig till vid en uppföljning för att kunna få fram relevanta resultat av vilket utfall det socioekonomiska strukturtillägget får som resurstillskott för kompensatoriska åtgärder till skolor med en hög andel elever med givna socioekonomiska bakgrundsfaktorer

1. Rektor får enligt resursfördelningsmodellen resurser som består av olika delar vilket framgår av revisionens rapport. Den första prioritet som rektor har är att säkerställa att alla elever får undervisning enligt den nationella stadieindelade timplanen för grundskolans ämnen. Antal undervisningstimmar skiljer sig dock åt mellan stadierna vilket innebär att högstadiet har ca 60% mer undervisningstid i den nationella timplanen än lågstadiet. I den nuvarande resursfördelningsmodellen får dock högstadiet ca 20% högre resurstilldelning i basbelopp jämfört med lågstadiet.
2. För tioalet år sedan avsåg förvaltningen att genomföra en uppföljning av utfallet av det socioekonomiska strukturtillägget genom att få en återkoppling från rektorer hur de använde det belopp som respektive skola fått som socioekonomiskt strukturtillägg. Kontakter togs då med utbildningsförvaltningarna i några andra större kommuner som genomfört uppföljningar på liknande sätt. I dessa kommuner visade det sig att de inte kunnat få fram ett kvalitativt resultat av en sådan uppföljning. Detta i huvudsak beroende att rektorer hade mycket svårt att kunna särskilja den socioekonomiska strukturtilldelningen från det schablonbelopp som tilldelades lika till alla skolor och stadier. En av tillfrågade kommuner beslutade därför att genomföra en kvalitativ uppföljning inom samma område vilket innebar att man genomförde en undersökning hos rektorer i kommunens skolor vilka kompensatoriska åtgärder som genomförts på skolorna och som rektor bedömt som framgångsrika och bidragit till ökad måluppfyllelse för de elever som den socioekonomiska resursfördelningsmodellen avsett att stödja.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00357

I huvudmannens kvalitetsrapport tydliggöra hur och när redovisade insatser ska vidtas och omständigheter i övrigt gällande åtgärder, till exempel var i styrkedjan ansvaret ligger. (4 kap. 3 § Skoll)
Fastställa huvudmannens kvalitetsrapport genom nämndbeslut. (4 kap. 6 § Skoll. Se även 6 kap. 38 § 1 p. KL)

För- och grundskolenämndens kvalitetsarbete utvärderas årligen för att förbättringar av struktur och innehåll ska förbättras. Inför arbetet med kommande års kvalitetsrapport kommer revisionens rekommendation att höras.

Beslutsunderlag

Bilaga: Revisionsrapport – Granskning av resursfördelning inom grundskolan

Beredningsansvarig

Christopher Granberg, biträdande utbildningsdirektör

Beslutet ska skickas till

kommunrevisionen@umea.se

ksdiarium

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

Rapport

Umeå kommun

KPMG AB

2024-10-21

Antal sidor 16

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Resurser	6
3.2	Resursfördelning - huvudmannanivå	7
3.3	Resursfördelning – enhetsnivå	11
3.4	Bedömning	11
3.5	Resursfördelning - uppföljning	12
3.6	Uppföljning – ledning, stimulans och särskilt stöd	13
3.7	Bedömning	15
4	Samlad bedömning och rekommendationer	16

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

1 Sammanfattning

KPMG har av Umeå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska resursfördelning inom grundskolan.

Syftet med granskningen är att bedöma om för- och grundskolenämndens styrning av resurser till grundskolenheterna är ändamålsenlig, så att en likvärdig utbildning av god kvalitet kan genomföras.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att för- och grundskolenämndens styrning av resurser till grundskolenheterna i allt väsentligt är ändamålsenlig, så att en likvärdig utbildning av god kvalitet kan genomföras.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att nämnden har beslutat om hur resurser ska fördelas och att fördelningen görs med hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov. Det görs bland annat genom en resursfördelning som beaktar socioekonomiska faktorer.

Rektorer fördelar resurser på enhetsnivå utifrån elevernas olika förutsättningar och behov. Prioriteringar måste dock göras bland de insatser som bedöms behöver göras för att möta elevernas behov av ledning, stimulans och särskilt stöd.

Befintlig resursfördelningsmodell genomgick en omfattande uppföljning och revidering 2017. Därefter har modellen avseende undervisning av nyanlända elever reviderats senast 2023. I *Verksamhetsplan 2024* gavs förvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av grundskolans resursfördelningsmodell beslutad 2017-04-27. Som en del i detta uppdrag redovisades vid sammanträdet i maj 2024 *Resursfördelning grundskola: bakgrund och nuläge*. Resursfördelningsmodellens konsekvenser på verksamheten följs också i internkontrollplanen inom området skolsegregation.

Av huvudmannens kvalitetsrapport framgår att nämnden följer upp att elever ges ledning och stimulans samt erhåller särskilt stöd

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden beslutat om hur resurser ska fördelas?	Ja
Fördelas resurser efter elevernas olika förutsättningar och behov?	I allt väsentligt
Har rektor förutsättningar att på enhetsnivå fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov?	Delvis
Följer nämnden upp att fastställd resursfördelningsmodell säkerställer att resurser fördelas efter elevernas olika förutsättningar och behov på alla nivåer?	I allt väsentligt

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

Följer nämnden upp att eleverna i grundskolan ges den ledning och stimulans samt i förekommande särskilt stöd som de behöver?	I allt väsentligt
---	-------------------

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi för- och grundskolenämnden att:

- fördjupa kunskapen om rektors förutsättningar att fördela resurser efter elevers olika förutsättningar och behov och vid brister vidta åtgärder. (2 kap. 10 § och 4 kap. 5 och 7 §§ SkoL)
- särskilt följa upp hur strukturtillägg utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer används på respektive skolenhet och vilken påverkan insatserna har på målpuppfyllelsen.
- i huvudmannens kvalitetsrapport tydliggöra hur och när redovisade insatser ska vidtas och omständigheter i övrigt gällande åtgärder, till exempel var i styrkedjan ansvaret ligger. (4 kap. 3 § SkoL)
- fastställa huvudmannens kvalitetsrapport genom nämndbeslut. (4 kap. 6 § SkoL. Se även 6 kap. 38 § 1 p. KL)

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

2 Bakgrund

KPMG har av Umeå kommuns revisorer givits i uppdrag att granska resursfördelning inom grundskolan. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Utbildningen syftar, enligt skollag, till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska vara likvärdig och sträva efter att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, därför ska kommunen bland annat fördela resurser efter elevers olika behov.

Om det föreligger brister i styrningen av resurser per skolenhet finns det en risk för att detta får konsekvenser för elevers förutsättningar att nå målen. Med styrning avses här både resursfördelningsmodellens utformning och uppföljning av konsekvenserna av densamma på verksamhetsnivå. Brister i styrningen kan också innebära att förutsättningar att nå målen varierar mellan skolenheter. Risker finns avseende såväl resursfördelningsmodellen som i uppföljningen av densamma.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om för- och grundskolenämndens styrning av resurser till grundskolenheterna är ändamålsenlig, så att en likvärdig utbildning av god kvalitet kan genomföras.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Har nämnden beslutat om hur resurser ska fördelas?
- Fördelas resurser efter elevernas olika förutsättningar och behov?
- Har rektor förutsättningar att på enhetsnivå fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov?
- Följer nämnden upp att fastställd resursfördelningsmodell säkerställer att resurser fördelas efter elevernas olika förutsättningar och behov på alla nivåer?
- Följer nämnden upp att eleverna i grundskolan ges den ledning och stimulans samt i förekommande särskilt stöd som de behöver?

Granskningen har avgränsats till grundskolan.

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §
- skollagen (2010:800) 2 kap. 8 b och 10 §§, 3 kap. 2 och 7 §§ samt 4 kap. 3 och 5-6 och 7 §§, och
- kommunala styrdokument och annan adekvat intern dokumentation.

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

2.3 Metod

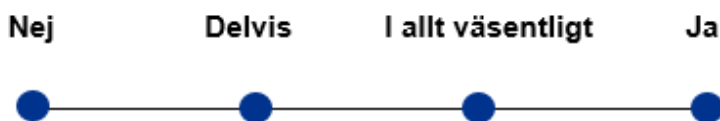
Granskningen har genomförts genom studier av interna styrdokument, beslut och uppföljningar såsom resursfördelningsmodell och huvudmannens kvalitetsrapport, Skolinspektionens skolenkät samt genom intervjuer med berörda politiker och tjänstepersoner såsom utbildningsdirektör tillika skolchef, biträdande utbildningsdirektör grundskola, urval av rektorer från fem grundskoleenheter samt lärare från fem grundskoleenheter.

I granskningen har uppgifter ur officiell statistik vad gäller kostnader för grundskolan i Umeå kommun redovisats och jämförts med kommungrupp, liknande kommuner grundskola och rike.

Hur nämnden fördelar resurser per enhet har redovisats liksom utfallet per elev och skolenhet. Av redovisningen har framgått om centrala medel avsätts för verksamhet på enhetsnivå och i så fall på vilka grunder dessa fördelas. Av granskningen har också beslut om bidrag från hemkommunen till fristående huvudman framgått och om fördelningen mellan kommunala skolor och fristående skolor skiljer sig åt och i så fall på vilken grund.

Kunskapen om kommunens fördelning av resurser och dess konsekvenser för verksamheten har fördjupats genom intervjuer. Intervjuerna genomförts i grupp. Grupper skapades utifrån vilka roller respondenterna har, till exempel har rektorer och lärare intervjuats var för sig.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av utbildningsdirektör, biträdande utbildningsdirektör grundskola och nämndsekreterare.

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

3 Resultat av granskningen

3.1 Resurser

"Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas" enligt skollagen 1 kap. 9 §. Detta betyder att eleverna ska ges förutsättningar att nå så långt som möjligt och att de elever som av olika skäl har det svårt att nå målen i skolan, till exempel av socio-ekonomiska skäl eller för att de har ett annat modersmål än svenska, ska kompenseras. Likvärdig utbildning handlar alltså inte om att resurserna ska fördelas lika, utan att "hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov". (Lgr11, p1) Detta är skolans kompensatoriska uppdrag som i SkoL 2 kap. 8 b § regleras genom att kommuner ska "fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov". Enligt Skolverket föreskrift uttrycks det "Huvudmannen bör ha rutiner för att regelbundet säkerställa att skolenheterna har tillräckliga resurser för att uppfylla de krav som ställs i lagar och andra föreskrifter i fråga om extra anpassningar och särskilt stöd". (SKOLFS: 2022:334)

Av statistik hämtad från Kolada framgår att genomsnittskostnaden för en grundskoleelev i Umeå kommun år 2023 var 123 028 kronor, vilket var drygt 9 500 kronor högre än året dessförinnan.

Nedan görs en jämförelse med genomsnittlig kostnad i kommungruppen (större stad), liknande kommuner och för rikets samtliga huvudmän.

2023	totalt (kr)	lokal-er och inv.	under-visn.	skol-mål-tider	lärverk tyg, utr. mm	elev-hälsa	övr.
Umeå	123 028	22 197	65 319	7 899	7 042	4 542	16 029
Kommun-grupp	132 406	22 353	73 038	7 581	5 508	4 446	19 481
Liknande kommuner	131 700	22 726	72 121	7 052	5 571	4 328	19 901
Rike	135 191	22 762	75 603	7 563	5 683	4 768	18 812

Kolada 2023 SKR

Av tabellen framgår att den totala kostnaden per grundskoleelev i Umeå kommun är lägre än genomsnittskostnaden i samtliga jämförelseobjekt. I förhållande till riket är undervisningskostnaden i Umeå kommun drygt 13 procent lägre. Även övriga kostnader är lägre, medan kostnaden för lärverktyg är närmare 24 procent högre i Umeå kommun.

Nämndens ordförande och vice ordförande bedömer att nämndens resurser ger förutsättningar för en verksamhet i enlighet med gällande styrdokument. Något annat

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

framkommer inte av enheternas kvalitetsrapporter. Ytterligare resurser skulle emellertid stärka förutsättningarna för en högre måluppfyllelse vid enheterna, enligt ordförande och vice ordförande. Förvaltningens ekonomichef delar bilden utifrån att respektive skolenhet i huvudsak kan bedriva sin verksamhet inom ram. Intervjuade rektorer bedömer att de i stort har resurser för att erbjuda en god utbildning, men de pekar samtidigt på betydande utmaningar att hålla budget när elevantalet sjunker och när priserna ökar. Statsbidrag är ett positivt ekonomiskt bidrag, men försvårar samtidigt för rektorer att långsiktigt planera sin verksamhet eftersom statsbidrag både kan lämnas och dras tillbaka med förhållandevis kort varsel. I intervjuer med rektorer och lärare framkommer också att förutsättningarna att bedriva en god verksamhet i fritidshemmet försvåras då rektorerna tvingas omprioritera resurser från fritidshemmet till grundskolan.

Intervjuade lärare bedömer att de i huvudsak har förutsättningar att bedriva en basal undervisning, men att det finns goda förutsättningar att med mer resurser utveckla densamma. Lärarna menar att de gör så gott de kan, men att det inte räcker till för att alla elever ska få den anpassade undervisningen som de behöver utifrån sina specifika behov. Lärarna upplever att resurserna kontinuerligt blir mindre samtidigt som behoven ökar. Behoven varierar mellan undervisningsgrupperna. I vissa grupper räcker resurserna medan de inte gör det i andra. Lärarna menar också att den samlade stödresursen som finns på skolorna ibland måste kanaliseras till få enskilda elever och därmed finns inte förutsättningar för en god undervisning för övriga elever i den ordinarie gruppen. Den ursprungliga planen för hur pedagoger planerar att arbeta tillsammans med en grupp elever kan ofta inte fullföljas.

Elever som behöver mer utmaningar kan inte erbjudas andra insatser än de som görs inom ram för den ordinarie undervisningen, enligt ett par lärare. Lärarna menar att fokus alltid ligger på de elever som ännu inte har nått målen i ämnena. Ett par rektorer pekar dock på att lärare försöker att möta även dessa elevers behov till exempel genom kontakt med universitetet och mer utmanande uppgifter med hjälp av lärare som har utrymme i sin tjänst.

3.2 Resursfördelning - huvudmannanivå

Resurser till grundskolan avsätts från för- och grundskolenämnden dels i form av gemensamma resurser, dels i elevpeng. De gemensamma resurserna avser elevhälsa, IT, lokaler, modersmålsundervisning, skolbibliotek, skolledning och studie- och yrkesvägledning.

Grunderna i för- och grundskolenämndens resursfördelningsmodell till grundskolan fastslogs 2004. Därefter har modellen justerats 2010, 2017¹ och 2023². Befintlig modell överensstämmer i hög grad med 2017-års modell.

Resurserna i form av elevpeng fördelas i form av:

- basbelopp

¹ FGN 2017-04-27 § 30 Reviderad resursfördelningssystem – resursfördelningsmodell – förskoleklass – grundskola - fritidshem

² FGN 2023-04-20 § 31 Reviderad resursfördelningsmodell avseende undervisning för nyanlända elever.

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

- strukturtillägg utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer
- strukturtillägg för liten skola utanför större bostadsområden
- ersättning för stödjande och kompletterande insatser för undervisning till nyanlända elever
- tilläggsbelopp för elever med extraordinära behov av stöd

Basbeloppet fördelas utifrån en faktor som ökar för varje stadium i grundskolan. Lägst faktor har lågstadiet och högst högstadiet. Detta beror på att antalet lektioner är fler högre upp i årskurserna.

Strukturtillägget motsvarar 15 procent av den totala elevpengsbudgeten (kostnader för undervisning, lärmaterial och socioekonomiskt strukturtillägg). Strukturtillägget bygger i huvudsak på SCB:s riksmode³ som underlag för beräkning av socioekonomiskt index. Modellen beaktar faktorer såsom: ekonomiskt bistånd, familj⁴, invandring, kön och vårdnadshavarnas högsta utbildningsnivå. Ett socioekonomiskt index räknas fram för varje skolenhet, kommunal liksom för fristående skolenhet. Utifrån index räknas sedan strukturtillägget per elev och år fram. Tabellen nedan visar vilka skolenheter i varje stadium som erhåller lägst respektive högst tillägg i 2024-års tilldelning.⁵

skolenhet	åk. 1-3	åk. 4-6	åk. 7-9
lägst tillägg/elev	Brännlands skola 5 635 kr	Sörmjöle skola 4 990 kr	Prolympia 6 543 kr
högst tillägg/elev	Östra Ersbodaskolan 16 568 kronor	Älidshemsskolan F-5 18 691 kr	Ersängsskolan 19 193 kr

Umeå kommun

Resursförstärkning för små skolor utanför större boendeyråden utgår från två olika definitioner:

- liten skola i mindre tätort (skola med i genomsnitt 15-20 elever per årskurs i årskurs 1-6)
- mycket liten skola i mindre tätort⁶. (skola med i genomsnitt färre än 15 elever per årskurs i årskurserna 1-6)

Ersättning fastställs årligen av nämnden och betalas per årskurs i låg- och mellanstadiet. För innevarande år beslutade nämnden att fastställa det generella

³ <https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/regionala-statistikprodukter/socioekonomisk-resursfordelning-inom-skolan/resursfordelningsmodell-inom-skolan/> 2024-08-16, kl. 15:00

⁴ Bor inte med båda vårdnadshavarna

⁵ Varje kommun beslutar om hur resurser ska fördelas. Uppsala kommun utgör ett exempel på en kommun gör en betydande omfördelning genom strukturtillägg. Tillägget varierar mellan 0 kr/elev (13 skolenheter) och 25 000 kr/elev (åtta skolenheter). Enligt utbildningsdirektören har Umeå kommun inte alls samma utmaningar med segregation som merparten av andra större kommuner har.

⁶ *Reviderad resursfördelningsmodell för förskoleklass, grundskola och fritidshem - fördjupad beskrivning* (2017-04-07)

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

tillägget för liten skola till 190 tkr per skola och år. Tillägget för mycket liten skola fastställdes för Botsmarks skola till 850 tkr, Bullmark skola 850 tkr, Rödåsel skola till 700 tkr och Överboda skola till 580 tkr.⁷

Ersättning för undervisning till nyanlända elever beaktar hur länge eleven har varit i Sverige. Fram till och med 2023 togs också hänsyn till från vilket land elever kom genom att beakta landets utvecklingsindex.⁸ Rektor avgör hur resursen ska användas, men primärt handlar det om att tillgodose elevers behov av studiehjälp på modersmål som antingen köps in från en central enhet på kommunen eller via lärare som är anställda på skolan.

Tilläggsbelopp ska enligt 10 kap. 37 och 39 §§ skollagen lämnas till varje elev vid fristående skolenhet som "har ett omfattande behov av särskilt stöd". Beloppet ska vara individuellt och utgå från elevens behov. För- och grundskolenämnden har beslutat att tilläggsbelopp även ska avse elever i kommunal skola. Handläggningen av beslut om tilläggsbelopp tydliggörs i *Regler avseende ansökan och beslut om tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder i förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem och pedagogisk omsorg*⁹. Beslut om tilläggsbelopp fattas på delegation¹⁰ av biträdande utbildningsdirektör efter att ansökan bedömts och handlagts av elevhälsans personal. Bedömningen utgår från styrdokumentet *Underlag för bedömning av ansökan om tilläggsbelopp*.

Nämnden beslutade 2021 att avsätta resurser på områdesnivå (inom områdeschefers ansvar) för åtgärder som bidrar till att kunna skapa förbättringar av anpassade lärmiljöer på skolor i skolområdet. Innevarande budgetår är 10,4 mnkr avsatta. Utbildningsdirektör och biträdande utbildningsdirektör bedömer att handläggningen av både tilläggsbelopp och områdeschefernas resurser fungerar tillfredsställande utan alltför mycket byråkrati samtidigt som underlag och beslut dokumenteras för att säkerställa transparens.

I Umeå kommun finns det två resursskolor, dels för elever med autism (Bräntbergskolan AST), dels för elever med mycket stora behov av anpassad lärmiljö och särskilt stöd utan specifik diagnos (Björken). Bräntbergskolan erhåller resurser enligt befintlig resursfördelningsmodell.¹¹ Personaltätheten vid Bräntbergskolan AST är mycket hög, vilket möjliggörs då alla elever vid dessa skolor har extraordinära stödbehov som medför att tilläggsbelopp betalas ut. Resursskolan Björken finansieras genom anslag. I kommunen finns också områdesbaserade särskilda undervisningsgrupper. Även denna verksamhet finansieras inom ram för resursfördelningsmodellen och områdesbaserad resurs.

Nämndens ordförande och vice ordförande bedömer att befintlig resursfördelningsmodell är ändamålsenlig. Modellen behöver emellertid alltid vara föremål för utvärdering inte minst utifrån prejudicerande domar som påverkar beslut om bidrag till fristående huvudmän. Representanter för förvaltningsledningen delar bilden

⁷ FGN 2023-11-23 § 77

⁸ FGN 2023-04-20 § 31 Reviderad resursfördelningsmodell avseende undervisning för nyanlända elever.

⁹ FGN 2022-02-24 § 15

¹⁰ Delegationsordning för för- och grundskolenämnden B.1.6, FSG 2022-11-24 § 89

¹¹ I kommunen finns också områdesbaserade särskilda undervisningsgrupper. Denna verksamhet finansieras inom ram för resursfördelningsmodellen och belastar alltså rektors budget.

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

av en ändamålsenlig resursfördelningsmodell, men lyfter upp svårigheten med en modell som bygger på elevpeng då elevantalet sjunker. Enheternas intäkter sjunker, men organisationen kan inte anpassas i samma takt, vilket betyder att besparingar måste göras inom andra områden. Rektorerna lyfter också upp denna brist.

Intervjuade rektorer bedömer att resursfördelningsmodellen tar hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov, men att det också finns aspekter som inte beaktas. Ett par rektorer menar att antal utredningar om särskilt stöd och antal åtgärdsprogram borde påverka resurstilldelningen. För skolor i ytterområdena är kostnaderna för resor till simundervisning inte obetydliga samtidigt som stadsskolorna kommer betydligt billigare undan. Andra aspekter som tas upp är frågan om vilken verksamhet som belastas av kostnader när två verksamheter berörs till exempel fastighet-vaktmästeri eller skolmåltider-pedagogisk verksamhet. Rektorerna menar alltså att deras verksamhet ibland får ta kostnader som borde belasta en annan verksamhet. I intervjuer framgår vidare att rektorerna i olika grad är medvetna om hur deras budget har räknats fram, det vill säga hur stor del som till exempel härrör från strukturtillägg utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer.

Intervjuade lärare uppger sig inte ha någon insyn i resursfördelningsmodellen. De tycker emellertid att det är korrekt att hänsyn tas till skolenheternas olika behov, men flera lärare påtalar samtidigt att nämnden borde säkerställa att det vid varje skolenhet finns en basutrustning i form av ändamålsenliga lokaler, läromedel och undervisningsmaterial.

För- och grundskolenämnden fastställer årligen bidragsbelopp till fristående huvudmän. Beslut om bidrag till fristående huvudman "ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna grundskolan"¹² och beslutas före kalenderårets början.¹³ Beslut om bidrag för 2024 fattades av nämnden vid dess sammanträde i december 2023.¹⁴ Av beslut framgår ersättning per kostnadsslag enligt 10 kap. 38 § skollagen samt strukturtillägg. Av beslut framgår också att extra medelstilldelning från kommunfullmäktige kommer fristående huvudmän till del.¹⁵ Kommunen har inga möjligheter att avvika från gällande reglering om bidrag, till exempel genom att istället för bidrag erbjuda fria nyttigheter.¹⁶ Vid sidan av bidrag i form av grundbelopp lämnas också tilläggsbelopp för elever med ett omfattande behov av särskilt stöd enligt beslutat regelverk (som redovisats ovan). "För modersmålsundervisning tecknas separata avtal. Lovskola hanteras enligt beslut (SK-2017/00469) i för- och grundskolenämnden där ersättningsnivån är 43 kr per elev och timme, dock max 2 150 kr per elev och läsår för lovskola."¹⁷

¹² 10 kap. 38 § Skoll

¹³ 14 kap. 1 § Skolförordningen. "Bidraget ska grunda sig på hemkommunens budget för det kommande budgetåret."

¹⁴ FGN 2023-12-14 § 85

¹⁵ FGN 2023-12-14 § 85 bilaga 1.1-1.11

¹⁶ Förvaltningsrätten i Umeå, mål 2671-20, dom meddelad 2021-04-14

¹⁷ *Ersättningsbelopp 2024, bidrag - fristående huvudmän förskoleklass, grundskolor och fritidshem, tjänsteskrivelse 2023-15-05*

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

3.2.1 Bedömning

Vår bedömning är att för- och grundskolenämnden har beslutat om hur resurser ska fördelas.

Vår bedömning grundar sig på att för- och grundskolenämndens fattar beslut om resursfördelningsmodell och i förekommande fall om årlig tilldelning för särskilt små skolenheter, områdesresurs, tilläggsbelopp med mera. Nämnden fattar också beslut om bidrag för varje fristående huvudman.

Vår bedömning är att resurser i allt väsentligt fördelas efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Vår bedömning grundar sig på för- och grundskolenämndens beslut om resursfördelningsmodell i vilken framgår att faktorer som statistiskt påvisats ha betydelse för eleverna måluppfyllelse beaktas. För elever med extraordinära behov av särskilt stöd finns också tilläggsbelopp att söka liksom särskilt anpassad verksamhet i resursskolor och särskilda undervisningsgrupper. Även områdesresursen stödjer en fördelning utifrån elevers olika behov.

3.3 Resursfördelning – enhetsnivå

Hur resurserna fördelas inom enheten beslutas av rektor. Förutom basorganisationen fördelar rektor övriga resurser utifrån de behov som finns på skolenheten. Det kan handla om hur verksamheten organiseras (till exempel stärka arbetet med språkutveckling genom dubbelbemanning i svenskundervisning), tillgång till och fördelning av specialpedagogisk och socialpedagogisk insats, resurstid i lärares tjänster. Resurser fördelas också till insatser inom ram för särskilt stöd till exempel flexteam, vilken är en resurs för elever som del av skoldag behöver arbeta i anpassad lärmiljö såsom en lugnare miljö än den som kan erbjudas i det ordinarie klassrummet.

Bland de intervjuade rektorerna finns både de som har tagit del av resurser på områdesnivå och de som inte har tagit emot medel. Systemet fungerar menar en rektor som fått del av områdesresursen.

Lärarna menar att rektorerna omfördelar resurser efter de behov som finns på enheten, men det handlar hela tiden om att prioritera mellan de behov som finns. Det har redan framgått ovan att resurser i flera fall måste riktas till enskilda elever och därmed inte räcker till för de insatser som initialt var planerade.

För att kunna ta ansvar för skolans kompensatoriska uppdrag sker samverkan med många instanser, menar en rektor. Intervjuade lärare instämmer. Lärarna tycker att elevhälsan överlag fungerar bra, men den psykologiska insatsen motsvarar inte behoven, vilket gör att insatser inte kan erbjudas skyndsamt. Samtidigt finns inte regionens barn- och ungdomspsykiatri tillgänglig på kort sikt. Väntetiden är lång, menar lärarna, vilket gör att arbetsbelastningen på skolans personal ökar.

3.4 Bedömning

Vår bedömning är att rektor delvis har förutsättningar att på enhetsnivå fördela resurser inom enheten efter elevers olika förutsättningar och behov.

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

I intervjuer framgår att rektorer fördelar och omfördelar resurser utifrån det systematiska kvalitetsarbetet och efter uppkomna behov. Det framgår dock att resurserna hela tiden måste prioriteras mellan insatser som alla bedöms angelägna att genomföra. Det är inte tillfredsställande att adekvata planerade insatser eller insatser i form av särskilt stöd inte kan genomföras för att resurser behöver omfördelas till enskilda elevers mycket omfattande behov.

3.5 Resursfördelning - uppföljning

Befintlig resursfördelningsmodell för förskoleklass, grundskola och fritidshem utgår alltså från ett beslut 2004. Därefter har olika delar av resursfördelningen reviderats vid fyra tillfällen, senast 2023, då avseende undervisning för nyanlända. 2017 genomfördes en mer genomgripande revidering, som involverade politiker och tjänstepersoner på olika nivåer. Rektorerna utgjorde en särskild arbetsgrupp och arbetet redovisades också och blev föremål för diskussion för samtliga rektorer i de då fem områdena, enligt biträdande utbildningsdirektör. En intervjuad rektor som var med i arbetsgrupp verifierar uppgifterna.

För- och grundskolenämnden beslutade i *Verksamhetsplan 2024*¹⁸ att uppdra åt förvaltningen att "genomföra en översyn av grundskolans resursfördelningsmodell beslutad 2017-04-27". Nämnden mottog vid sitt sammanträde i maj 2024 information om befintlig resursfördelningsmodell.¹⁹ I informationen ingick bland annat genomgång av relationen mellan resursbehov utifrån timplan och utfall i nuvarande modell, variabler för socioekonomisk tilldelning samt antal elever per klass. Av redovisningen framgick att resursfördelningsmodellen prioriterar resurser till lågstadiet, vilket resulterar i en minskning av resurser till mellanstadiet och högstadiet. Dock har andra resurser till åk 7-9 tillskjutits vid olika tillfällen.

Ett kontrollområde i 2023- och 2024-års internkontrollplaner utgör skolegregation.²⁰ Risken bedöms som sannolik och kännbar. Skolstrukturutredning och resursfördelningsmodell är exempel på åtgärder att vidta. Formuleringen är densamma både i plan för 2023 och i plan för 2024

Av nämndens verksamhetsuppföljning januari-december 2023 framgår att "nämnden har fördelat resurser till egen verksamhet och till fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor".²¹

Kommunens revisorer genomförde 2018 en granskning av för- och grundskolenämndens resursfördelningsmodell. Resursfördelningsmodellen bedömdes i huvudsak vara ändamålsenlig, men revisionen rekommenderade nämnden att rutinmässigt följa upp och analysera hur resurserna används på enheterna" och "i vilken utsträckning nämndens resursfördelning i sin helhet bidrar till likvärdighet, kvalitet och måluppfyllelse". En ytterligare rekommendation handlar om att "kontinuerligt vidta nödvändiga justeringar i modellen, utifrån genomförd analys". Utbildningsdirektören framför att resursfördelningsmodellen 2018 precis hade

¹⁸ FGN 2023-11-23 § 77

¹⁹ FGN 2024-05-23 § 54 (I ärendet finns ingen tjänsteskrivelse.)

²⁰ FGN 2024-01-25 § 3

²¹ FGN 2024-01-25 § 2

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

implementerats och att det då var för tidigt att utvärdera densamma. Sedan dess har dock modellen kontinuerligt följts upp och reviderats vid behov. Utbildningsdirektören menar vidare att resursfördelningsmodellen rutinmässigt följs upp i den årliga budgetprocessen

3.5.1 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt följer upp att fastställd resursfördelningsmodell säkerställer att resurser fördelas efter elevernas olika förutsättningar och behov på alla nivåer.

Vår bedömning bygger på uppgifter i nämndens protokoll och i intervjuer. Modellen har genomgått mindre justeringar sedan den mer genomgripande revideringen 2017. Nämnden följer inte specifikt upp hur strukturtillägg utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer används och vilka konsekvenser. Vi bedömer att det skulle vara intressant ur flera perspektiv, till exempel för att bedöma om omfördelningen är tillräckligt skarp liksom om insatserna medför en ökad måluppfyllelse och i så fall om vilka insatser som ger bäst resultat.

3.6 Uppföljning – ledning, stimulans och särskilt stöd

För- och grundskolenämnden har för 2023 och 2024 som delmål (strategier) att öka likvärdigheten, förbättra studieresultaten och erbjuda en attraktiv utbildning.²²

För varje delmål har resultatmätt²³ tagits fram, till exempel:

- "Skolenheter med lägst andel elever med behörighet till nationella gymnasieprogram ska öka i högre grad än övriga skolor i kommunen".
- Andelen elever som når behörighet till nationellt program respektive "när godkända betyg i alla ämnen ska öka".
- "Elevers upplevelse av stimulans i skolan ska öka."

Delmålen eller strategimålen som de kallas för i huvudmannens systematiska kvalitetsrapport följs upp i kvalitetsarbetet.²⁴ Nämnden beslutade vid sitt sammanträde i oktober 2023 "att nämnden tagit del av huvudmannens kvalitetsrapport läsåret 2022-2023".²⁵ Elevers väg mot målen följs upp både i form av redovisning av måluppfyllelse samt översiktligt vad gäller åtgärder att vidta, till exempel redovisas behov av att främja skolnärvaro och förebygga och åtgärda skolfrånvaro. Även elevers möjlighet till delaktighet och inflytande behöver stärkas. Huvudmannen ser en risk för att skolenheterna prioriterar insatser i årskurs 9 för att eleverna ska uppnå behörighet till gymnasieskolan på bekostnad av stödjande resurser för elever i årskurs 7 och 8.²⁶

²² FGN 2023-11-23 § 77 *Verksamhetsplan 2024*, För- och grundskolenämnden

²³ FGN 2023-11-23 § 77 *Styrkort – verksamhetsår 2024*, För- och grundskolenämnden

²⁴ *Huvudmannens kvalitetsrapport läsåret 2022/2023 – för- och grundskolenämndens ansvarsområde inom Umeå kommun* (2023-10-11)

²⁵ FGN 2023-10-26 § 65

²⁶ *Huvudmannens kvalitetsrapport läsåret 2022/2023 – för- och grundskolenämndens ansvarsområde inom Umeå kommun* (2023-10-11), sid. 17-18

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

Frågan om elever som snabbt når målen får tillräcklig stimulans för att utvecklas så långt som möjligt berörs inte direkt i rapporten, men huvudmannen hänvisar till en enkät som genomfördes 2022 i vilken elever på högstadiet i lägre grad än 2020 anger att de upplever att de lär sig viktiga saker". "De demokratiska processerna och arbetsformerna i undervisningen och utbildningen behöver" stärkas i Umeå kommuns grundskolor, menar huvudmannen.

Vad gäller ökad likvärdighet "har faktorer för ökad likvärdighet identifierats".²⁷ Insatser behöver vidtas inom tre områden; det gäller rektors förutsättningar att samordna och leda elevhälsoarbetet, kompetensen i att arbeta språk- och kunskapsutvecklande i alla ämnen och bedöma om elev ska undervisas i svenska andraspråk samt kunskap om flickors hälsa.²⁸

Avslutningsvis konstaterar huvudmannen att "för att säkerställa alla barn och elevers rätt till en likvärdig utbildning med fortsatt hög kvalitet, finns det ett behov av att utveckla och stärka formerna för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete där hela styrkedjan involveras".²⁹

Det systematiska kvalitetsarbetet pågår hela året och utmynnar i huvudmannens kvalitetsrapport, enligt nämndens ordförande. Innan huvudmannens rapport färdigställs så har rektorerna haft resultatdialog med sina respektive områdeschefer och strateger på förvaltningen. Även nämnden deltar i dialog om kvalitetsarbetet tillsammans med förvaltningsledning och strateger. Det systematiska kvalitetsarbetet ligger också till grund för nämndens arbete med påföljande års verksamhetsplan. Även resultatmått sätts upp och justeras, enligt nämndens ordförande.

Intervjuade lärare berättar att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå. Lärarna redovisar sitt arbete för rektor som sedan i sin tur skriver en rapport på enhetsnivå och redovisar densamma upp i organisationen. Lärarna menar att rektorerna har en bild av utmaningarna på enhetsnivå och att de ger lärarna respons, men vad som händer på förvaltnings- och nämndnivå har lärarna ingen inblick i. Lärarna ser inte att förvaltningen eller nämnden tar till sig av kvalitetsarbetet på enhetsnivå och beslutar om åtgärder som stödjer lärarnas arbete med eleverna.

Utbildningsdirektören menar att kommunikationen med personalen är viktig. Det handlar om att ge personalen förutsättningar att förstå de beslut som fattas på huvudmannanivå.

²⁷ Huvudmannens kvalitetsrapport läsåret 2022/2023 – för- och grundskolenämndens ansvarsområde inom Umeå kommun (2023-10-11), sid. 20

²⁸ Huvudmannens kvalitetsrapport läsåret 2022/2023 – för- och grundskolenämndens ansvarsområde inom Umeå kommun (2023-10-11), sid. 22

²⁹ Huvudmannens kvalitetsrapport läsåret 2022/2023 – för- och grundskolenämndens ansvarsområde inom Umeå kommun (2023-10-11), sid. 28

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

3.7 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt följer upp att eleverna i grundskolan ges den ledning och stimulans samt i förekommande fall särskilt stöd som de behöver.

Vi bygger vår bedömning på att huvudmannen följer upp de kommunala delmålen, som också korrelerar med de statliga målen. Nämnden riktar fokus både mot elevers uppfyllelse av målen i samtliga ämnen och behörighet till gymnasieskolan, vilket vi bedömer är av stor betydelse för att eleverna också ska ha goda förutsättningar att klara fortsatta studier och inte bara komma in på ett nationellt gymnasieprogram. Vi instämmer särskilt i huvudmannens bedömning att formerna för det systematiska kvalitetsarbetet bör utvecklas och stärkas, inte minst vad gäller kommunikationen i styrkedjan.

I huvudmannens kvalitetsrapport identifieras vad som behöver åtgärdas. Det är bra, men vi bedömer samtidigt att det är en brist att det inte tydliggörs vilka åtgärder som behöver vidtas, förutsättningar för åtgärderna liksom var ansvaret ligger.

Enligt 4 kap. 6 § skollagen ska huvudmannen dokumentera kvalitetsarbetet. Vi bedömer att huvudmannen gör det även om rapporten alltså bör utvecklas. Det systematiska kvalitetsarbetet är enligt vår bedömning ett av nämndens viktigaste styrinstrument, varför nämnden inte bara behöver ta del av den utan faktiskt besluta om den.

Umeå kommun

Granskning av resursfördelning inom grundskolan

2024-10-21

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om för- och grundskolenämndens styrning av resurser till grundskolenheterna är ändamålsenlig, så att en likvärdig utbildning av god kvalitet kan genomföras.

Vår samlade bedömning utifrån gransknings syfte är att nämndens styrning av resurser till grundskolenheterna i allt väsentligt är ändamålsenlig, så att en likvärdig utbildning av god kvalitet kan genomföras.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi för- och grundskolenämnden att:

- fördjupa kunskapen om rektors förutsättningar att fördela resurser efter elevers olika förutsättningar och behov och vid brister vidta åtgärder. (2 kap. 10 § och 4 kap. 5 och 7 §§ SkoL)
- särskilt följa upp hur strukturtillägg utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer används på respektive skolenhet och vilken påverkan insatserna har på måluppfyllelsen.
- i huvudmannens kvalitetsrapport tydliggöra hur och när redovisade insatser ska vidtas och omständigheter i övrigt gällande åtgärder, till exempel var i styrkedjan ansvaret ligger. (4 kap. 3 § SkoL)
- fastställa huvudmannens kvalitetsrapport genom nämndbeslut. (4 kap. 6 § SkoL. Se även 6 kap. 38 § 1 p. KL)

Datum som ovan

KPMG AB

Joakim Nertyk

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2025-01-09

§ 4

Diarienum: SK-2024/00357

Yttrande över kommunrevisionens granskningsrapport - För- och grundskolenämndens styrning av resurser till grundskolenheterna

Arbetsutskottets beslut

För- och grundskolenämnden föreslås besluta att yttra sig över revisionens granskningsrapport enligt nedan.

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att yttra sig över revisionens granskningsrapport enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Revisorerna har givit det sakkunniga biträdet från KPMG i uppdrag att granska resursfördelning inom grundskolan. Syftet med granskningen är att bedöma om för- och grundskolenämndens styrning av resurser till grundskolenheterna är ändamålsenligt, så att en likvärdig utbildning av god kvalitet kan genomföras.

Granskningen har omfattat för- och grundskolenämnden och har avgränsats till grundskolan. Granskningen har genomförts genom studier av interna styrdokument, beslut och uppföljningar såsom resursfördelningsmodell och huvudmannens kvalitetsrapport, Skolinspektionens skolenkät samt genom intervjuer med berörda politiker och tjänstepersoner såsom utbildningsdirektör tillika skolchef, biträdande utbildningsdirektör grundskola, urval av rektorer från fem grundskolenheter samt lärare från fem grundskolenheter. KPMGs samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att nämndens styrning av resurser till grundskolenheterna i allt väsentligt är ändamålsenlig, så att en likvärdig utbildning av god kvalitet kan genomföras.

Rapporten har resulterat i nedanstående rekommendationer:

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2025-01-09

- fördjupa kunskapen om rektors förutsättningar att fördela resurser efter elevers olika förutsättningar och behov och vid brister vidta åtgärder. (2 kap. 10 § och 4 kap. 5 och 7 §§ SkoL)
- särskilt följa upp hur strukturtillägg utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer används på respektive skolenhet och vilken påverkan insatserna har på målpåfyllelsen.
- i huvudmannens kvalitetsrapport tydliggöra hur och när redovisade insatser ska vidtas och omständigheter i övrigt gällande åtgärder, till exempel var i styrkedjan ansvaret ligger. (4 kap. 3 § SkoL)
- fastställa huvudmannens kvalitetsrapport genom nämndbeslut. (4 kap. 6 § SkoL. Se även 6 kap. 38 § 1 p. KL)

För- och grundskolenämnden har nu givits möjlighet att yttra sig över de i rapporten lämnade rekommendationerna.

Yttrande

För- och grundskolenämnden ställer sig i stort bakom revisionens bedömning och de rekommendationer som revisionen föreslår. Nämnden ger följande yttrande på kommunrevisionens rekommendationer:

Fördjupa kunskapen om rektors förutsättningar att fördela resurser efter elevers olika förutsättningar och behov och vid brister vidta åtgärder. (2 kap. 10 § och 4 kap. 5 och 7 §§ SkoL)

För- och grundskolenämndens systematiska kvalitetsarbete innehåller flera olika delar, såväl skriftliga som i muntliga i dialogform som ger nämnden underlag att analysera utbildningens resultat. Utifrån kvalitetsarbetet ges också möjligheter att få en inblick i rektors förutsättningar att fördela resurser efter elevers behov. Revisionsrapporten visar dock på en del problematik vad gäller resurstilldelning och fördelning av tillgängliga resurser vilket, som revisionen rekommenderar, motiverar behov av fördjupade kunskaper hos skolhuvudmannen vad gäller resursfördelning och konsekvenser för rektor att fördela resurser inom skolan utifrån ovanstående skoljuridiska krav.

1. I rapporten framgår att de ekonomiska resurser som för- och grundskolenämnden fördelar till grundskolorna i Umeå kommun skiljer

sig markant från liknande kommuner. Det innebär att rektorer i Umeå kommuns grundskolor har något mindre resurser, än i jämförbara kommuner enligt uppgifter från Kolada. Under innevarande mandatperiod har kommunfullmäktige vid två tillfällen tillfört resurser till ökad grundbemanning i högre åldrar.

2. I för- och grundskolenämndens verksamhetsplan har förvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av grundskolans resursfördelningsmodell beslutad 2017-04-27. Detta föranlett av tidigare identifierade problem i resursfördelningsmodellen avseende fördelningen av resurser mellan grundskolans stadier i relation till den nationella timplanen. Sedan 2017 har förändringar i statsbidragen samt i den nationella timplanen medfört att delar i nuvarande resursfördelningsmodell behöver ses över för att förbättra likvärdigheten avseende resurstilldelning mellan skolor och stadier.

Särskilt följa upp hur strukturtillägg utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer används på respektive skolenhet och vilken påverkan insatserna har på målluppfyllelsen.

För- och grundskolenämnden instämmer behovet av uppföljning av utfallet av resursfördelningens strukturtillägg för att kunna se om denna del av resursfördelningsmodellen uppnår det kompensatoriska syfte som denna fördelning är avsedd för. Det finns dock betydande svårigheter vid genomförandet av en sådan uppföljning utifrån tidigare analys av området och erfarenheter från andra större kommuner som genomfört sådana uppföljningar. Erfarenheter som man behöver förhålla sig till vid en uppföljning för att kunna få fram relevanta resultat av vilket utfall det socioekonomiska strukturtillägget får som resurstillskott för kompensatoriska åtgärder till skolor med en hög andel elever med givna socioekonomiska bakgrundsfaktorer

1. Rektor får enligt resursfördelningsmodellen resurser som består av olika delar vilket framgår av revisionens rapport. Den första prioritet som rektor har är att säkerställa att alla elever får undervisning enligt den nationella stadiindelade timplanen för grundskolans ämnen. Antal undervisningstimmar skiljer sig dock åt mellan stadierna vilket innebär att högstadiet har ca 60% mer undervisningstid i den nationella timplanen än lågstadiet. I den nuvarande resursfördelningsmodellen får dock högstadiet ca 20% högre resurstilldelning i basbelopp jämfört med lågstadiet.

2. För tioalet år sedan avsåg förvaltningen att genomföra en uppföljning av utfallet av det socioekonomiska strukturtillägget genom att få en återkoppling från rektorer hur de använde det belopp som respektive skola fått som socioekonomiskt strukturtillägg. Kontakter togs då med utbildningsförvaltningarna i några andra större kommuner som genomfört uppföljningar på liknande sätt. I dessa kommuner visade det sig att de inte kunnat få fram ett kvalitativt resultat av en sådan uppföljning. Detta i huvudsak beroende att rektorer hade mycket svårt att kunna särskilja den socioekonomiska strukturtilldelningen från det schablonbelopp som tilldelades lika till alla skolor och stadier. En av tillfrågade kommuner beslutade därför att genomföra en kvalitativ uppföljning inom samma område vilket innebar att man genomförde en undersökning hos rektorer i kommunens skolor vilka kompensatoriska åtgärder som genomförts på skolorna och som rektor bedömt som framgångsrika och bidragit till ökad måluppfyllelse för de elever som den socioekonomiska resursfördelningsmodellen avsett att stödja.

I huvudmannens kvalitetsrapport tydliggöra hur och när redovisade insatser ska vidtas och omständigheter i övrigt gällande åtgärder, till exempel var i styrkedjan ansvaret ligger. (4 kap. 3 § Skoll)

Fastställa huvudmannens kvalitetsrapport genom nämndbeslut. (4 kap. 6 § Skoll. Se även 6 kap. 38 § 1 p. KL)

För- och grundskolenämndens kvalitetsarbete utvärderas årligen för att förbättringar av struktur och innehåll ska förbättras. Inför arbetet med kommande års kvalitetsrapport kommer revisionens rekommendation att höras.

Beslutsunderlag

Bilaga: Revisionsrapport – Granskning av resursfördelning inom grundskolan

Beredningsansvarig

Christopher Granberg, biträdande utbildningsdirektör

Beslutet ska skickas till

kommunrevisionen@umea.se

ksdiarium

Tjänsteskrivelse

2024-12-19

För- och
grundskolenämndens
arbetsutskott

Diariennr: SK-2024/00383

Tillsyn av enskild pedagogisk omsorg - Kotten Stöcke ekonomisk förening

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2020:800)

-att förelägga den enskilda huvudmannen Kotten Stöcke ekonomisk förening (org. nr. 769622–1162), att senast den **30 juni 2025** avhjälpa påtalad brist gällande systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med bilaga, *Beslut efter tillsyn enskild pedagogisk verksamhet*.

Ärendebeskrivning

På uppdrag av för- och grundskolenämnden genomför utbildningsförvaltningen vid Umeå kommun tillsyn av enskild huvudman som bedriver pedagogisk verksamhet, utifrån att kommunen tidigare har beviljat godkännande för huvudmannen att bedriva pedagogisk verksamhet. Tillsynen utgår från skollagen 26 kap. 2§ och 4 § p. 2 och 3.

Med tillsyn avses en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. Det övergripande syftet är att höja kvaliteten i den verksamhet som granskas. I tillsynen ingår att fatta beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska uppfylla grundläggande krav enligt lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår även att kontrollera att enskilda som godkänts av kommunen fortlöpande uppfyller de krav som ställs på enskilda utövare.

Om det vid tillsynen framkommer brister i verksamheten utifrån skollagens bestämmelser kan för- och grundskolenämnden besluta om ingripande i form av avstående från ingripande, anmärkning, föreläggande, föreläggande förenat med vite, återkallelse av godkännande eller tillfälligt verksamhetsförbud, enligt skollagen 26 kap. 10–14 §§.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00383

Systematiskt kvalitetsarbete

Den 1 januari 2023 infördes nya regler i skollagen för pedagogisk omsorg. Huvudmän för pedagogisk omsorg ska vara lämpliga och godkännas på samma sätt som redan gäller för fristående förskolor och skolor. Reglerna omfattar också nya krav på att huvudmannen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och ger personalen kompetensutveckling.

Tillsynen har visat att Kotten Stöcke saknar ett systematiskt kvalitetsarbete såväl på verksamhets- som på huvudmannanivå, vilket framgår av bifogat beslut i bilaga. Detta behöver åtgärdas av den enskilda huvudmannen, därav detta beslut om föreläggande.

Beslutsunderlag

Bilaga: Beslut efter tillsyn av enskild pedagogisk verksamhet, med huvudmannen Kotten Stöcke ekonomisk förening

Beredningsansvariga

Maud Karlström, samordnare

Emma Steen, jurist

Monika Andersson, utvecklingsledare

Helen Helmersson, ekonom

Beslutet ska skickas till

Kotten Stöcke ekonomisk förening: teresia74@hotmail.com

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Daniel Nordgren
biträdande
utbildningsdirektör

Umeå kommun 2025-01-23

Diariennr: SK-2024/00383

Kotten Stöcke ekonomisk förening

Beslut efter tillsyn

Beslut om föreläggande

Utbildningsförvaltningen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen den enskilda huvudmannen Kotten Stöcke ekonomisk förening (org.nr 769622–1162) att **senast 30 juni 2025** vidta nedan angivna åtgärder avseende brister gällande det systematiska kvalitetsarbetet.

De angivna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till utbildningsförvaltningen. Redovisningen skickas via e-post till utbildningskontoret@umea.se, märkt med SK-2024/00383.

Om den enskilda huvudmannen för Kotten Stöcke ekonomisk förening inte följer detta föreläggande, kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Kotten Stöcke ska vidta följande åtgärder:

Systematiskt kvalitetsarbete

1. Se till att på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp den pedagogiska verksamheten, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla verksamheten (enligt 4 kap. 3 § skollagen).
2. Se till att planering, uppföljning, analys och utveckling sker på verksamhetsnivå (enligt 4 kap. 4 § skollagen).
3. Se till att inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ skollagen ska vara de mål som finns i skollag och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls (enligt 4 kap. 5 § skollagen).
4. Se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras (enligt 4 kap 6 § skollagen).

Beslutet kan överklagas genom laglighetsprövning, enligt Kommunallagens 13 kapitel. Domstolen kan dock endast pröva lagligheten av det beslut kommunen fattat. Skriftlig överklagan skickas direkt till Förvaltningsrätten i Umeå. Förvaltningsrätten avgör därefter om beslutet nämnden fattat strider mot någon lag eller författning.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Den 1 januari 2023 infördes nya regler i skollagen för pedagogisk omsorg. Huvudmän för pedagogisk omsorg ska vara lämpliga och godkännas på samma sätt som redan gäller för fristående förskolor och skolor. Reglerna omfattar också nya krav på att huvudmannen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och ger personalen kompetensutveckling.

Pedagogisk omsorg är ett alternativ till förskola och har ett uppdrag som liknar förskolans, men ingår trots detta inte i skolväsendet, utan i stället i det som kallas "annan pedagogisk verksamhet". Annan pedagogisk verksamhet regleras i 25 kap. skollagen.

Till skillnad från förskolan styrs pedagogisk verksamhet inte av någon läroplan men förskolans läroplan ska vara vägledande. De nya reglerna i skollagen innebär även förtydliganden, till exempel att verksamheten ska förbereda barnen för kommande utbildning inom skolväsendet. Samt att personalen i verksamheten är skyldig att se till att ett barn vid behov, ges särskilt stöd i sin utveckling. Verksamheten ska samarbeta med hemmen och personalen ska ha lämplig utbildning eller erfarenhet så att barnets behov av en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

På uppdrag av för- och grundskolenämnden genomför utbildningsförvaltningen vid Umeå kommun tillsyn av enskild huvudman som bedriver pedagogisk verksamhet, utifrån att kommunen tidigare har beviljat godkännande för huvudmannen att bedriva verksamhet.

Ärendet gäller tillsyn av pedagogisk verksamhet, med huvudman Kotten Stöcke ekonomisk förening. Huvudmannen bedriver pedagogisk verksamhet i Stöcke bygdegård, nuvarande godkännande löper ut 2027-07-31 (SK-2022/00409). Verksamheten har för närvarande 17 inskrivna barn.

Tillsynen utgår från 26 kap. 2 § och 4 § p. 2 och p.3 skollagen, för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de lagar, förordningar och övriga författningar som gäller för verksamheten. Med tillsyn avses en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. Det övergripande syftet är att höja kvaliteten i den verksamhet som granskas. I tillsynen ingår att fatta beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska uppfylla grundläggande bestämmelser.

Tillsynen har omfattat följande områden: den pedagogiska omsorgens uppdrag, vistelsetider, systematiskt kvalitetsarbete, samverkan med förskoleklassen, anmälan till socialnämnden, kompetensutveckling och klagomålshantering. I tillsynen ingår även att kontrollera att huvudmannen fortlöpande uppfyller kraven för ägar- och ledningsprövning samt huvudmannens ekonomiska förutsättningar, enligt 25 kap. 10, 10 a och 10 b §§ skollagen.

Utbildningsförvaltningen har genomfört tillsyn av Kotten Stöcke ekonomisk förenings verksamhet och ansvarig huvudman, under hösten 2024. Tillsynen baseras på inskickade underlag gällande verksamhetens uppdrag enligt skollag och andra föreskrifter, underlag rörande ägar- och ledningsprövning samt underlag gällande huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Verksamhetsbesök och intervjuer har genomförts den 8 november 2024 av samordnare Maud Karlström och utvecklingsledare Monika Andersson. Intervjuer genomfördes med personal och huvudman. I verksamhetsbesöket ingick rundvandring med observationer i verksamhetens lokaler samt utomhusmiljö.

Huvudmannen har efter genomförd tillsyn tagit del av den tjänsteanteckning som upprättats efter genomförd tillsyn och beretts möjlighet att inkomma med synpunkter.

Rättslig reglering

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt 4 kap. 3 § skollagen ska varje huvudman på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Enligt 4 kap. 4 § ska sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av verksamheten ska genomföras även på förskolenivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av förskollärare och övrig personal. Barn i förskolan och deras vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. /.../

Enligt 4 kap. 5 § ska inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt 4 kap. 6 § ska det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering av beslut och utredning

Systematiskt kvalitetsarbete

Huvudmannen ansvarar för att verksamheten genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen och bestämmelser som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten. Som tidigare framgått omfattas även pedagogisk omsorg av ett lagkrav om systematiskt kvalitetsarbete.

Utbildningsförvaltningen kan konstatera att Kotten Stöcke inte uppfyller författningarnas krav avseende det systematiska kvalitetsarbetet.

Utredningen visar att huvudmannen saknar ett systematiskt kvalitetsarbete för den pedagogiska verksamheten som bedrivs. Utbildningsförvaltningen har inför tillsynen begärt att få ta del av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Huvudmannen har inför tillsynen endast skickat in ett dokument "Kotten, pedagogiska året 2023". Av dokumentet framgår när under året olika aktiviteter genomförs samt vad som sker dagligen och veckovis.

Det framgår av intervjuer med personal och huvudman att gemensam planering genomförs en gång per månad. Därutöver sker gemensam reflektion en gång per vecka. Huvudmannen är medveten om att det finns brister avseende att systematiskt och kontinuerligt följa upp och analysera verksamheten. Huvudmannen uttrycker att de behöver bli bättre på att

dokumentera de uppföljningar som genomförs, inte enbart samtala om det i personalgruppen.

Ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete är avgörande för en likvärdig verksamhet med hög kvalitet. Om det systematiska kvalitetsarbetet inte fungerar finns det risk för att brister i verksamheten fortskrider utan att relevanta åtgärder vidtas, ansvaret för detta ligger på den enskilda huvudmannen enligt godkännande om att bedriva pedagogisk verksamhet. Ett fungerande kvalitetsarbete är grundläggande för att kunna stärka verksamheten och avgörande för att kunna främja alla barns utveckling och lärande.

Huvudmannen ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla verksamheten. Utgångspunkten för kvalitetsarbetet bör vara att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Det kan till exempel handla om att utveckla verksamhetens arbete med att förbereda barn för fortsatt lärande, att öka inkluderingen för barn med funktionsnedsättning eller att säkerställa att verksamheten följer de föreskrifter som gäller avseende diskriminering. Att kvalitetsarbetet ska bedrivas systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling.

För att kunna fatta välgrundade beslut behöver huvudmannen analysera vad som behövs för att utveckla verksamheten och utvärdera resultatet av de förbättringsåtgärder som genomförts. Det är upp till varje huvudman att hitta de former och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet som passar den egna verksamheten. Eftersom läroplanen för förskolan (Lpfö 18) ska vara vägledande för pedagogisk omsorg bör mål och riktlinjer som framgår av läroplanen beaktas i kvalitetsarbetet. Vidare ska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Val av ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får utbildningsförvaltningen som beviljat godkännande att bedriva pedagogisk verksamhet och är ansvarig för tillsynen, förelägga en huvudman att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Huvudmannen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Huvudmannen har inget dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete. Det finns därför skäl att förelägga den enskilda huvudmannen Kotten Stöcke ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna gällande systematiskt kvalitetsarbete.

Områden som har ingått i tillsynen där inga brister identifierats

I utredningen har det inte framkommit några brister i den pedagogiska omsorgens uppdrag. Huvudmannen hanterar klagomål enligt gällande rutin. Information om stängningsdagar går ut till vårdnadshavare via anslagstavlan i hallen, på sociala medier till vårdnadshavare, samt vid föräldramöten. Huvudmannen har informerat vårdnadshavarna om att de är skyldiga att anordna tillsyn om vårdnadshavarna har behov av det för sina barn. Detta gäller även de fyra

veckor som verksamheten stänger för semester. Finns det vårdnadshavare som har behov av tillsyn för sina barn ordnar huvudmannen det.

Huvudmannen har rutiner för anmälan till socialnämnden som är kända av personalen och det finns en rutin för klagomålshantering. Kompetensutveckling genomförs i form av litteraturstudier och gemensam reflektion. Huvudmannen har en etablerad kontakt med närliggande skola inför övergång till förskoleklass för barn inskrivna i den pedagogiska verksamheten.

Tillsynen avslutas i dessa delar.

Ägar- och ledningsprövning

Rättslig reglering ägar- och ledningsprövning samt prövning av ekonomiska förutsättningar

Av 25 kap. 10 § skollagen framgår att en enskild får godkännas som huvudman för en sådan pedagogisk omsorg som avses i 2 §. Den kommun där verksamheten ska bedrivas ska efter ansökan lämna ett godkännande om, 1. den enskilde har insikt i och förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, 2. den enskilde i övrigt bedöms lämplig, 3. verksamheten inte innebär påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet, 4. verksamheten är öppen för alla barn som en kommun ska sträva efter att erbjuda motsvarande verksamhet. /.../

Av 25 kap. 10 a § skollagen framgår att följande personer ska omfattas av ägar- och ledningsprövningen när det gäller en juridisk person: den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag samt personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Vid lämplighetsbedömningen av den enskilde ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga i den krets av personer som anges i första stycket bedöms.

Utöver krav på kunskap om innehållet i den skollagstiftning som reglerar den verksamhet som godkännandet avser, omfattar kraven också kunskap om bland annat de arbetsrättsliga och arbetsmiljörättsliga regler som gäller för verksamheten. Kunskapen kan visas exempelvis genom en redogörelse för erfarenhet av liknande verksamhet eller utbildning på området. Kraven på insikt innebär att den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt ska ha förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vidare krävs att den enskilde kan visa att denne har kunskap om de ekonomiska regelverk som styr associationsformen, exempelvis Årsredovisningslag (1995:1554), eller Lag (2018:672) om ekonomiska föreningar (2018:672). Kunskapen kan visas exempelvis genom en redogörelse för erfarenhet av liknande verksamhet eller utbildning på området.

Alla ekonomiska föreningar ska sedan 1 september 2017 anmäla verklig huvudman till Bolagsverket. Bakgrunden till detta är att Europaparlamentet 2015 antog ett nytt penningtvättsdirektiv. Enligt direktivet måste alla EU-länder ha ett register över verkliga

huvudmän. Den 1 augusti 2017 började lagen om registrering av verkliga huvudmän att gälla i Sverige. Syftet med registret och informationen om vem eller vilka som är verklig huvudman och står bakom ett företag eller förening, ska bidra till att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

Med verklig huvudman menas den eller de personer som ytterst äger eller kontrollerar föreningen. Om en person äger eller kontrollerar en ekonomisk förening tillsammans med närstående, ska deras kontroll räknas samman. Anmälan ska göras även för det fall ingen verklig huvudman finns eller går att identifiera.

I 26 kap. 4 § 3 p. skollagen anges att kommunen har tillsyn över att enskilda som godkänts av kommunen fortlöpande uppfyller kraven i 25 kap. 10, 10 a och 10 b §§ skollagen

Av förarbetena till skollagen framgår att den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Utöver kunskaper om de skolförfattningar som gäller för verksamheten omfattar kravet på insikt även kunskap om bland annat de arbetsrättsliga och arbetsmiljörättsliga regler som gäller för verksamheten. Kunskapen kan visas exempelvis genom en redogörelse för erfarenhet av liknande verksamhet eller utbildning på området.

Bedömningen av om kravet på insikt är uppfyllt ska ske samlat för hela den berörda kretsen, dvs. kravet ska i ett aktiebolag vara uppfyllt av styrelsen, den verkställande direktören och ägarna sammantaget. I ett handelsbolag ska kraven uppfyllas av bolagsmännen och eventuella kommanditdelägare gemensamt. I en ekonomisk eller ideell förening ska kraven vanligtvis uppfyllas av styrelsen. Det krävs alltså inte att samtliga personer i den berörda kretsen har kunskapen, utan endast att den sökande kan visa att kunskapen finns representerad inom kretsen.

Vidare framgår av förarbetena till skollagen att den enskilde, eller i fråga om en juridisk person var och en av företrädarna för denna, även i övrigt ska bedömas vara lämplig. Viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse ska beaktas vid lämplighetsprövningen (prop. 2017/18:158 s. 121–122).

Befintliga huvudmän som redan har ett godkännande för att bedriva förskoleverksamhet är skyldiga att löpande säkerställa att kraven på insikt och lämplighet är uppfyllda inom ägar- och ledningskretsen. Huvudmannen behöver också löpande säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten.

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Regeringen har i förarbetena till lagstiftningen om ägar- och ledningsprövning uttryckt att syftet med lagstiftningen är att förhindra oseriösa aktörer att verka inom välfärdssektorn. Syftet med att införa ett krav på ekonomiska förutsättningar är att minska risken för plötsliga nedläggningar (prop. 2017/18:158 s 51, 97).

I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina egna kostnader och att det finns

utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten (prop. 2017/18:158 s. 115).

Motivering av beslut och utredning

Ägar- och ledningsprövning

Huvudmannen har uppgett att följande personer ingår i ägar- och ledningskretsen, för Kotten Stöcke ekonomisk förening: TB som ordförande samt FJ och KE som ledamöter.

I ärendet har uppgifter inhämtats från huvudmannen, Polismyndigheten, Kronofogden och Skatteverket. Vidare har kreditupplysningar inhämtats i ärendet.

Lämplighetsprövningen har omfattat både de fysiska personerna i huvudmannens styrelse och den juridiska personen.

Huvudmannen har ombetts redogöra för ägar- och ledningskretsens insikt gällande lagstiftning som är aktuell för verksamheten, arbetsrättslig kompetens, arbetsmiljörättslig kompetens samt kunskap om ekonomi utifrån associationsformen ekonomisk förening.

Utbildningsförvaltningen har fastställt att följande personer ingår i ägar- och ledningskretsen, för Kotten Stöcke ekonomisk förening: TB som ordförande samt FJ och KE som ledamöter.

Mot bakgrund av de uppgifter som framkommit under utredningen gör utbildningsförvaltningen den samlade bedömningen att huvudmannen för Kotten Stöcke förening genom erfarenhet och utbildning förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten samt att alla inom ägar- och ledningskretsen bedöms som lämpliga. För att stärka kompetensen inom den lagstiftning som gäller för verksamheten ska huvudmannen genomgå en utbildning inom detta som riktar sig till personer med ledningsansvar, för enskild verksamhet.

Prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar

Utredningen av Kotten Stöcke ekonomisk förenings ekonomiska förutsättningar består av bedömning av ett antal ekonomiska nyckeltal såsom soliditet, kassalikviditet, likviditet i relation till personalkostnader samt eget kapital i relation till nettoomsättning.

Kotten Stöcke ekonomisk förenings redovisning för de senaste 5 åren visar ett varierande men ändå stabilt ekonomiskt resultat.

Vid revision av huvudmannens verksamhet för 2023, uppmanade revisorn huvudmannen att lägga en långsiktig budget på grund av ett konstaterat inkomstbortfall på tidigare erhållet hyresbidrag. Det framgår av 2024 års rapport att huvudmannen anpassat verksamheten efter dessa ny ekonomiska förutsättningar.

Huvudmannens likviditet minskade under 2023 men prognosen ser ut att ha vänt under 2024. I den senaste balansrapporten framgår även att soliditeten har ökat.

Huvudmannens betalningsförmåga på både kort och lång sikt är därmed god och har stärkts sedan årsskiftet 2023/2024. Huvudmannen klarar i dagsläget ett inkomstbortfall i ett par månader, innan problem kan uppstå med att betala lön till personalen.

Huvudmannens egna kapital i relation till omsättningen som 2023 låg på 24 procent och i senaste balansrapporten 25 procent.

Sammanfattningsvis bedöms huvudmannens ekonomiska situation vara relativt hållbar. Detta är dock en mindre verksamhet och i och med detta känsligare för ekonomiska svängningar.

Huvudmannen har anmält verklig huvudman till Bolagsverket.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer utbildningsförvaltningen att huvudmannen har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Med anledning av variationerna i resultaten kommer utbildningsförvaltningen årligen följa huvudmannens ekonomiska utveckling.

Tillsynen avslutas i denna del.

Beredningsansvariga

Maud Karlström, samordnare

Monika Andersson, utvecklingsledare

Emma Steen, jurist

Helen Helmersson, ekonom

Beslutet ska skickas till

Kotten Stöcke ekonomisk förening.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2025-01-09

§ 5

Diarienum: SK-2024/00383

Tillsyn av enskild pedagogisk omsorg - Kotten Stöcke ekonomisk förening

Arbetsutskottets beslut

För- och grundskolenämnden föreslås besluta med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2020:800)

-att förelägga den enskilda huvudmannen Kotten Stöcke ekonomisk förening (org. nr. 769622–1162), att senast den **30 juni 2025** avhjälpa påtalad brist gällande systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med bilaga, *Beslut efter tillsyn enskild pedagogisk verksamhet.*

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2020:800)

-att förelägga den enskilda huvudmannen Kotten Stöcke ekonomisk förening (org. nr. 769622–1162), att senast den **30 juni 2025** avhjälpa påtalad brist gällande systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med bilaga, *Beslut efter tillsyn enskild pedagogisk verksamhet.*

Ärendebeskrivning

På uppdrag av för- och grundskolenämnden genomför utbildningsförvaltningen vid Umeå kommun tillsyn av enskild huvudman som bedriver pedagogisk verksamhet, utifrån att kommunen tidigare har beviljat godkännande för huvudmannen att bedriva pedagogisk verksamhet. Tillsynen utgår från skollagen 26 kap. 2§ och 4 § p. 2 och 3.

Med tillsyn avses en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. Det övergripande syftet är att höja kvaliteten i den verksamhet som granskas. I tillsynen ingår att fatta beslut

Umeå kommun**Protokollsutdrag**För- och grundskolenämndens arbetsutskott 2025-01-09

om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska uppfylla grundläggande krav enligt lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår även att kontrollera att enskilda som godkänts av kommunen fortlöpande uppfyller de krav som ställs på enskilda utövare.

Om det vid tillsynen framkommer brister i verksamheten utifrån skollagens bestämmelser kan för- och grundskolenämnden besluta om ingripande i form av avstående från ingripande, anmärkning, föreläggande, föreläggande förenat med vite, återkallelse av godkännande eller tillfälligt verksamhetsförbud, enligt skollagen 26 kap. 10–14 §§.

Systematiskt kvalitetsarbete

Den 1 januari 2023 infördes nya regler i skollagen för pedagogisk omsorg. Huvudmän för pedagogisk omsorg ska vara lämpliga och godkännas på samma sätt som redan gäller för fristående förskolor och skolor. Reglerna omfattar också nya krav på att huvudmannen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och ger personalen kompetensutveckling.

Tillsynen har visat att Kotten Stöcke saknar ett systematiskt kvalitetsarbete såväl på verksamhets- som på huvudmannanivå, vilket framgår av bifogat beslut i bilaga. Detta behöver åtgärdas av den enskilda huvudmannen, därav detta beslut om föreläggande.

Beslutsunderlag

Bilaga: Beslut efter tillsyn av enskild pedagogisk verksamhet, med huvudmannen Kotten Stöcke ekonomisk förening

Beredningsansvariga

Maud Karlström, samordnare

Emma Steen, jurist

Monika Andersson, utvecklingsledare

Helen Helmersson, ekonom

Beslutet ska skickas till

Kotten Stöcke ekonomisk förening: teresia74@hotmail.com

Tjänsteskrivelse

2024-12-19

För- och grundskolenämnden

Diariennr: SK-2024/00635

Yttrande om remiss från Skolverket – Förslag till ändring i föreskrifter SKOLFS 2011:123 - Betygskatalog

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att avge yttrande enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har överlämnat denna remiss till för- och grundskolenämnden för eget yttrande till Skolverket senast den 31 januari 2025.

Skolverket har föreslagit ändrade föreskrifter om betygskatalog i grundskolan och anpassade grundskolan. Förändringen syftar till att klargöra att huvudmannen ges en flexibilitet i hur betygskataloger förs. Ändringen möjliggör att betygssättande lärare egenhändigt kan signera flera betyg under förutsättning att det är tydligt vilka betygsuppgifter dateringen och signaturen omfattar.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft 15 april 2025.

Yttrande

För- och grundskolenämnden ser positivt på Skolverkets föreslagna ändring, eftersom tidigare tillsyner av Skolinspektionen har inneburit beslut med anmärkning gällande betygskatalogen i detta avseende. Föreslagna föreskrifter är nu tydligare och åtgärdar detta avseende huvudmannens hantering och utformning av betygskatalogen.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Konsekvensutredning avseende förslag till ändring i föreskrifter betygskatalog.

Bilaga 2: Föreslagen ändring i föreskriften (SKOLFS 2011:123)

Beredningsansvarig

Emma Steen, jurist

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00635

Beslutet ska skickas till

anna.sundborg@skolverket.se och registrator@skolverket.se, märkt med diarienummer 2024:3890.

ksdiarium@umea.se, märkt med diarienummer: KS-2024//01091.

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Christopher Granberg
biträdande
utbildningsdirektör

Konsekvensutredning avseende förslag till

- föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog, och
- föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:8) om betygs katalog för vuxenutbildning

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

1. Bakgrund

Betyg är av stor vikt för den enskilde eleven. Det är därför viktigt att dokumentationen av betyg sker på ett säkert och tillförlitligt sätt så att den enskildes behov av rättssäkerhet tillgodoses. Enligt 3 kap. 18 § skollagen (2010:800) ska betyg utfärdas skriftligt. I skolförordningen (2010:185), gymnasieförordningen (2010:2039) och förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning finns kompletterande bestämmelser om betygs katalog och om utfärdande av betygsdokument. Av dessa kompletterande bestämmelser framgår bland annat att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog och att rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs.¹ Skolverket har bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter om de olika betygsdokument som finns inom de berörda skolformerna.²

Betygs katalogen är dokumentationen över de betyg som beslutats på en skolenhet. Som huvudregel ska betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.³ Varje enskilt betyg utgör ett beslut. I Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog⁴ och Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:8) om betygs katalog för vuxenutbildning⁵ finns bestämmelser som sammantaget syftar till att säkerställa en rättssäker hantering av betyg och av betygs katalogen. Föreskrifterna innehåller bestämmelser om hur betygs katalogen ska utformas, vilka uppgifter den ska innehålla och hur den ska föras. Föreskrifterna innehåller även bestämmelser om hur ett utdrag ur betyg-

¹ 6 kap. 10 § skolförordningen, 8 kap. 8 § gymnasieförordningen och 4 kap. 11 § förordningen om vuxenutbildning.

² 6 kap. 23 § skolförordningen, 8 kap. 28 § gymnasieförordningen och 4 kap. 26 § förordningen om vuxenutbildning.

³ 3 kap. 16 § skollagen. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vem som beslutar betyg när mer än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

⁴ Föreskrifterna gäller för grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år omfattas av begreppet gymnasieskola om inget annat anges. Föreskrifterna ska även tillämpas på utbildning vid särskilda ungdomshem som regleras i 24 kap. 8 och 9 §§ skollagen, dock med de nödvändiga avvikelser som följer av att barnet eller den unge vistas i ett sådant hem.

⁵ Föreskrifterna gäller för den kommunala vuxenutbildningen. Föreskrifterna ska även tillämpas för sådan motsvarande utbildning som regleras i 5 och 6 kap. förordningen om vuxenutbildning enligt bestämmelserna i 5 kap. 15 § och 6 kap. 16 § förordningen om vuxenutbildning.

skatalogen ska utformas för de skolformer där ett sådant dokument är aktuellt. I föreskrifterna regleras bland annat att betygskatalogen ska utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt att dokumentets äkthet över tid kan säkerställas.⁶ Det regleras även att skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg.⁷ Betygskatalogen ska föras löpande och den får föras på papper eller elektroniskt.⁸ Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur.⁹ Regleringen i fråga om datering och signering av betyg tillkom redan vid föreskrifternas införande 2011 respektive 2012. I fråga om digitala signatur har en ändring skett 2018¹⁰ för att föreskrifterna skulle överstämja med gällande rätt. Föreskrifterna anger att om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. Det ska ske med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Skolverket har uppmärksammats på att det finns en viss osäkerhet i hur Skolverkets föreskrifter ska tillämpas i fråga om datering och signering av betygskatalogen och Skolverket avser därför att tydliggöra Skolverkets föreskrifter i denna del.

2. Skolverkets överväganden och förslag

2.1 Problemet och den förändring som Skolverket eftersträvar samt vilka konsekvenser som bedöms uppstå om ingen åtgärd vidtas

Skolinspektionen har i år genomfört en tematisk tillsyn av grundskolor gällande reglerna för betygskatalogerna. I denna granskning har Skolinspektionen i flera fall konstaterat att det är en brist att inte varje enskilt betyg i betygskatalogen har en datering och en signatur, med hänvisning till Skolverkets föreskrifter och bestämmelserna som anger att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur.¹¹ Skolinspektionens tillsyn visar också att huvudmännen har tolkat bestämmelserna olika.¹²

Med anledning av Skolinspektionens beslut har Skolverket mottagit frågor från huvudmän och andra berörda med önskan om ett förtydligande av föreskrifterna eller ytterligare vägledning i hur de ska uppfattas. I Skolverkets kontakter med huvudmän har det även framkommit att det skulle öka den administrativa bördan och medföra ekonomiska konsekvenser för ett flertal huvudmän om det inte skulle vara möjligt att, genom en datering och en signatur, verifiera flera uppgifter i betygskatalogen i de fall det är lämpligt och adekvat. Detta gäller även i de fall huvudmän valt att föra betygskatalogen digitalt. Enligt uppgifter som kommit myndigheten till del är det ett relativt vanligt att inom grundskolan, där betyg som huvudregel sätts i slutet av varje termin, ha ett förfarande som innebär att varje ansva-

⁶ 3 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygskatalog och 3 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:8) om betygskatalog i vuxenutbildning.

⁷ 4 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog och 4 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog i vuxenutbildning.

⁸ 5 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog och 5 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog i vuxenutbildning.

⁹ 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog och 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog i vuxenutbildning.

¹⁰ Ändringarna infördes genom SKOLFS 2018:6 och SKOLFS 2018:7.

¹¹ Se till exempel Skolinspektionens beslut med dnr SI 2024:2783, dnr SI 2024:2607 och dnr SI 2024:2605.

¹² <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/nyheter/regler-gallande-betygskatalogerna/>.

rig lärare, för undervisningen i respektive ämne, signerar flera betyg i ämnet för en viss undervisningsgrupp med *en* egenhändig signatur.

Som framgår ovan syftar Skolverkets föreskrifter om betygs katalog till en rättssäker hantering av betyg och av betygs katalogen. För att upprätthålla en säker och tillförlitlig dokumentation över de betyg som sätts på en viss skolenhet och för elevernas rättssäkerhet är det viktigt att det är tydligt vem som beslutat om ett betyg och när det har skett. Dateringen och signeringen utgör således viktiga delar i beslutet om ett betyg. Föreskrifterna om betygs katalog innehåller skolformsspecifika bestämmelser om hur betygs katalogen ska utformas, vilka uppgifter den ska innehålla och hur den ska föras. Föreskrifterna innehåller dock ingen mall för hur betygs katalogen ska utformas, vilket innebär att det finns viss flexibilitet för huvudmännen att utforma betygs katalogen utifrån lokala förutsättningar. Hur förändret av betygs katalogen går till i praktiken kan därför variera beroende på vilka administrativa eller tekniska lösningar som används av huvudmannen. För att underlätta för skolorna och därmed bidra till att lätta den administrativa bördan anser Skolverket att det finns skäl att ändra Skolverkets föreskrifter om betygs katalog. Detta för att tydliggöra möjligheten att kunna ha en viss flexibilitet i hur betygs katalogen kan föras. Det behöver dock vara tydligt och möjligt att följa vem som fattat beslut om betyg och när det har skett. Skolverket föreslår därför ett tillägg i form av ett andra stycke till 7 § i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog och till 7 § i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:8) om betygs katalog för vuxenutbildning som innebär att en datering och en signatur enligt första stycket får omfatta flera uppgifter under förutsättning att det är tydligt vilka betygsuppgifter som dateringen och signaturen avser. Ett sådant förfarande får dock inte innebära att elevernas rättssäkerhet eftersätts.

Eftersom rättelser och ändringar av betyg ska hanteras på samma sätt som beslut om betyg i fråga om datering och signering behöver vissa följdändringar även göras i 14 § respektive 15 § i de berörda föreskrifterna. När det gäller en rättelse eller ändring av ett betyg bedömer Skolverket att det inte är lämpligt att en datering och en signatur omfattar flera uppgifter.

2.2 Redogörelse för de olika alternativ som finns för att uppnå förändringen

Skolverket föreskrifter om betygs katalog togs fram i samband med reformerna av skolväsendet 2011 respektive 2012. Skolverket har övervägt alternativet att i stället för en ändring av föreskrifterna genomföra olika informationsinsatser. Då Skolverket har uppmärksammat på att det finns osäkerhet i hur Skolverkets föreskrifter ska tillämpas i fråga om datering och signering av betygs katalogen, och att den osäkerheten kan bidra till en ökad administration bedömer Skolverket sammantaget att information i detta skede inte är en lämplig lösning i syfte att uppnå de eftersträlvade förändringarna.

3. Analys av de författningsförslag som lämnas

3.1 Vilka som berörs av förslagen

Skolverkets förslag berör huvudmän för grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning. Huvudmän för grundskolan, anpassade grundskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan kan vara såväl kommuner som enskilda huvudmän. Även regioner kan vara huvudmän för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Specialpedagogiska skolmyndigheten är huvudman för specialskolan och Sameskolstyrelsen är huvudman för sameskolan. Kommuner, och i vissa fall regioner, kan vara huvudmän för kommunal vuxenutbildning. De föreslagna föreskrifterna berör även enskilda utbildningsanordnare för utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning enligt 6 kap. förordningen om vuxenutbildning och Kriminalvården

som huvudman för utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning som bedrivs enligt 24 kap. 10 § skollagen och 5 kap. förordningen om vuxenutbildning. Förslaget berör även utbildning som bedrivs av Statens institutionsstyrelse (SiS).

Skolverkets förslag berör även elever, lärare och annan pedagogisk personal, rektorer och administratörer som arbetar i de berörda skolformerna.

Grundskolan

Läsåret 2023/24 fanns det totalt 1 110 068 elever i grundskolan. Det fanns sammanlagt 4 667 skolenheter, varav 3 830 med kommunal huvudman, 816 med enskild huvudman, 21 internationella skolor.

Specialskolan

Läsåret 2023/24 fanns det totalt 764 elever i specialskolan vid 10 skolenheter.

Sameskolan

Läsåret 2023/24 fanns det totalt 195 elever i sameskolan vid 5 skolenheter.

Anpassade grundskolan

Läsåret 2023/2024 fanns det totalt 16 015 elever i anpassade grundskolan vid 600 skolenheter, varav 563 med kommunal huvudman och 37 med enskild huvudman.

Gymnasieskolan

Läsåret 2023/2024 fanns det totalt 367 013 elever i gymnasieskolan. Det fanns sammanlagt 1 296 skolenheter, varav 819 med kommunal huvudman, 466 med enskild huvudman och 11 regiondrivna skolenheter.

Anpassade gymnasieskolan

Läsåret 2023/2024 fanns 7 183 elever i anpassade gymnasieskolan vid sammanlagt 236 skolenheter, varav 195 med kommunal huvudman, 34 med enskild huvudman och 7 regiondrivna skolenheter.

Komvux på grundläggande nivå

År 2023 fanns 65 944 elever inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå.

Komvux på gymnasial nivå

År 2023 fanns 220 096 elever inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Utöver kommunala huvudmän finns 3 regiondrivna skolenheter.

Komvux som anpassad utbildning

År 2023 fanns 2 956 elever inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning vid 164 skolenheter med kommunal huvudman.

Komvux i svenska för invandrare

År 2023 fanns 122 891 elever inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.

3.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda

Skolverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna endast är ett tydliggörande och att syftet med tydliggörandet är att skapa en möjlighet för huvudmännen och andra berörda att utifrån olika lösningar kunna ha en viss flexibilitet i hur betygs katalogen kan föras, förutsatt att det fortsatt är möjligt att följa när och vem som fattat beslut om betyg. Med anledning av detta bedömer Skolverket att de föreslagna ändringarna inte

kommer att medföra några särskilda konsekvenser eller kostnader för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda. Förslagen bedöms heller inte få några negativa konsekvenser för konkurrensen mellan olika aktörer och för små företag.

3.3 Beskrivning av andra relevanta konsekvenser

Elever

Av skollagen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Avsikten med Skolverkets förslag är att tydliggöra att det är möjligt att genom en datering och en signatur, verifiera flera uppgifter om beslut om betyg i betygskatalogen, förutsatt att det går att följa varje beslut i fråga om när beslutet har fattats och av vem. Enligt Skolverkets bedömning innebär det föreslagna förtydligandet inte någon påverkan på elevernas rättssäkerhet eller att det på något annat sätt försämrar eller förändrar elevernas situation. Skolverkets samlade bedömning är därför att förslagen är förenliga med barnkonventionens artiklar och bestämmelser i 1 kap. 10 § skollagen om att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning.

Jämställdhet, funktionshinder och nationella minoriteter

Som framgår ovan bedöms förslagen endast vara ett tydliggörande och bör därför inte medföra några särskilda effekter för perspektiven jämställdhet, funktionshinder och nationella minoriteter.

3.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Skolverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna inte medför några särskilda konsekvenser eller kostnader. Några särskilda åtgärder har därför inte behövt vidtas för att begränsa förslagen eller dess konsekvenser. Föreskrifterna bedöms vara nödvändiga för att uppnå dess syfte.

3.5 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Som beskrivits ovan är Skolverkets förslag endast förtydligande av redan befintliga bestämmelser och Skolverket bedömer därför att föreskrifterna bör träda i kraft så snart det är möjligt. Enligt Skolverkets bedömning bör föreskrifterna kunna träda i kraft den 15 april 2025. Skolverket har för avsikt att informera om föreskrifterna på myndighetens webbplats för att ge huvudmännen, rektorerna och andra berörda stöd i tillämpningen.

3.6 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av författningsförslagen kan utvärderas

Skolverket förvaltar alla sina myndighetsföreskrifter. Minst en gång om året kontrolleras övergripande att föreskrifterna är korrekta, aktuella och ändamålsenliga.

4. Bedömning av om författningsförslagen inskränker den kommunala självstyrelsen

Förslagen bedöms inte innebära någon inskränkning av den kommunala självstyrelsen eller några förändringar av kommunala befogenheter eller skyldigheter. Förslagen innebär inga

utökade skyldigheter för kommuner utan innebär endast ett förtydligande avseende hanteringen och utformningen av betygskatalogen.

5. Bedömning av om författningsförslagen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Förslaget berör inte frågor som regleras i EU-rätten. Skolverket bedömer därför att förslagen inte påverkar de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

6. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Ändringarna i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) grundar sig på Skolverkets bemyndigande att meddela föreskrifter i 8 kap. 28 § gymnasieförordningen (2010:2039), 6 kap. 23 § skolförordningen (2011:185) och 7 kap. 22 § förordningen (2014:854) om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning. Ändringarna i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:8) om betygskatalog för vuxenutbildning grundar sig på Skolverkets bemyndigande att meddela föreskrifter i 4 kap. 26 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

7. Kontaktperson

Vid eventuella frågor, vänligen kontakta Anna Sundborg, teamledare, enheten för skoljuridik vid Rättsavdelningen, anna.sundborg@skolverket.se.

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om
betygskatalog;**

beslutade den dd mm åå.

Med stöd av 8 kap. 28 § gymnasieförordningen (2010:2039), 6 kap. 23 § skolförordningen (2011:185) och 7 kap. 22 § förordningen (2014:854) om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning föreskriver Skolverket i fråga om Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygskatalog att 7 och 15 §§ ska ha följande lydelse.

7 §¹ Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. Det ska ske med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

En datering och en signatur enligt första stycket får omfatta flera uppgifter under förutsättning att det är tydligt vilka betygsuppgifter som dateringen och signaturen avser.

15 § Bestämmelser om rättelse av betyg och om ändring av uppenbart oriktiga betyg finns i 3 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800). Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 § första stycket.

Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 15 april 2025.

På Skolverkets vägnar

GENERALDIREKTÖREN

Föredragande

¹ Senaste lydelse SKOLFS 2018:6.

Tjänsteskrivelse

2025-01-14

För- och grundskolenämnden

Diarienumr: SK-2025/00011

Delegationsbeslut och anmälningsärenden – för- och grundskolenämnden 2025-01-23

Förslag till beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningsärenden.

Ärendebeskrivning

Inför för- och grundskolenämndens sammanträde 2025-01-23 redovisas anmälda delegationsbeslut och anmälningsärenden som ska delges nämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga: Sammanställning, upprättad vid tidpunkt för kallelsens utskick

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Ann-Christine Gradin
utbildningsdirektör

Maria Runarsdotter
kanslichef

Nr	Datum	Delegat	Ärendets art	Diarienummer
1	2024-11-20	Daniel Nordgren	Avtal: Överlåtelse inventarier - Föräldrakooperativet Solgläntan	SK-2024/00627-1
2	2024-12-09	Maria Runarsdotter	Beslut: Begäran om att ta del av allmän handling - Medarbetarenkät - Avslag	SK-2024/00606-4
3	2024-12-04	Ann-Christine Gradin	Yttrande: Barn- och elevombudet, BEO -Kränkande behandling, Obbola skola - SI 2024:8274	SK-2024/00563-5
4	2024-12-09	Ann-Christine Gradin	Yttrande: Barn- och elevombudet, BEO -Kränkande behandling, Mariebergsskolan - SI 2024:3962	SK-2024/00316-9
5	2024-12-10	Magnus Josefsson	Beslut: Ansökan om uppskjuten skolplikt - Läsåret 25/26 - Beviljas	SK-2024/00462-7
6	2024-12-05	Erik Nordahl	Beslut: Ansökan om uppskjuten skolplikt - Läsåret 25/26 - Beviljas	SK-2024/00461-9
7	2024-12-16	Magnus Josefsson	Beslut: Ansökan om uppskjuten skolplikt - Läsåret 25/26 - Beviljas	SK-2024/00462-10
8	2024-12-12	Marielle Häggström	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Sandvik - Beviljas	SK-2024/00263-24
9	2024-12-12	Marielle Häggström	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Sandvik - Beviljas	SK-2024/00263-25
10	2024-12-17	Maria Runarsdotter	Beslut: Begäran om att ta del av allmän handling - statistik över antal anmälningar till huvudman - Avslag	SK-2024/00647-4
11	2024-12-12	Ann-Christine Gradin	Beslut: Tjänsteförrättande utbildningsdirektör för perioden 2024-12-27--2025-01-03	SK-2024/00639-1
12	2024-12-18	Maria Runarsdotter	Rättidsprövning: Överklagan av beslut - Begäran om att ta del av allmän handling , Medarbetarenkät - Inkommen i rätt tid	SK-2024/00649-2
13	2024-12-12	Ann-Christine Gradin	Beslut: Mottagande till anpassad grundskola, 3 st. - Beviljade	SK-2024/00325-26-27
14	2024-12-18	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Kompassen - Avslås	SK-2024/00262-47
15	2024-12-18	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Snöflingan - Beviljas	SK-2024/00262-48
16	2024-12-18	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Växthuset- Beviljas	SK-2024/00262-49
17	2024-12-19	presidiet	Beslut: Anmälan om skolpliktens upphörande - Beviljas	SK-2024/00228-46
18	2024-12-19	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Morgonstjärnan - Beviljas	SK-2024/00262-51
19	2024-12-20	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Morgonstjärnan - Beviljas	SK-2024/00262-52
20	2025-01-07	Magnus Josefsson	Beslut: Ansökan om uppskjuten skolplikt - Läsåret 25/26 - Beviljas	SK-2024/00462-15
21	2025-01-07	Magnus Josefsson	Beslut: Ansökan om uppskjuten skolplikt - Läsåret 25/26 - Beviljas	SK-2024/00462-16
22	2025-01-07	Magnus Josefsson	Beslut: Ansökan om uppskjuten skolplikt - Läsåret 25/26 - Beviljas	SK-2024/00462-17
23	2025-01-08	Maria Sandberg	Rättidsprövning: Överklagan av beslut om tilläggsbelopp - Umeå Montessoriskola - Inkommen i rätt tid	SK-2024/00662-2
24	2024-12-19	Marielle Häggström	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Eriksdal - Beviljas	SK-2024/00263-28
25	2024-12-20	Marielle Häggström	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Hedlunda - Beviljas	SK-2024/00263-29
26	2025-01-03	Marielle Häggström	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Hörnan - Beviljas	SK-2024/00263-30
27	2025-01-03	Marielle Häggström	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Hörnan - Beviljas	SK-2024/00263-31
28	2025-01-07	Erik Nordahl	Beslut: Ansökan om uppskjuten skolplikt - Läsåret 25/26 - Beviljas	SK-2024/00461-11
29	2025-01-10	Katarina Vilhelmsson	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Kålmasken- Beviljas	SK-2024/00262-54
30	2025-01-10	Marielle Häggström	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Hedlunda - Beviljas	SK-2024/00263-33
31	2025-01-10	Marielle Häggström	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Sandbacken - Beviljas	SK-2024/00263-34
32	2025-01-10	Marielle Häggström	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Haga - Beviljas	SK-2024/00263-35
33	2025-01-10	Marielle Häggström	Beslut: Ansökan om utökad tid, enskilt barn, förskolan Smeden - Beviljas	SK-2024/00263-36
34	2025-01-10	Christopher Granberg	Beslut: Ansökan om mottagande för elev från annan kommun - Robertsfors kommun - Grubbeskolan åk 7 - Beviljas	SK-2025/00001-3
35	2025-01-10	Christopher Granberg	Beslut: Ansökan om mottagande för elev från annan kommun - Vindelns kommun - Grubbeskolan åk 7 - Beviljas	SK-2024/00670-3
36	2025-01-14	Magnus Josefsson	Beslut: Ansökan om uppskjuten skolplikt - Läsåret 25/26 - Beviljas	SK-2024/00462-19

UMEA KOMMUN
Sammanträdesdatum 2025-01-23

För- och grundskolenämnden
Delegationsbeslut och anmälningsärenden

Datum	Anmälningsärenden (inkomna beslut och domar): Datum-Beslutsinstans/Beslutshavare-Ärende/Mål/Beslut	Diarienummer
2024-12-03	Kommunstyrelsen: Beslut - Överenskommelse om Idéburet Offentligt Partnerskap för barnrättsfrågor	SK-2024/00621-1
2024-12-03	Skolverket: Beslut - Statsbidrag för inköp av litteratur för 2024 - Beviljas	SK-2024/00086-32
2024-11-25	Kommunfullmäktige: Beslut - Motion 20/2023: Äldreomsorgen behöver fler medarbetare; Veronica Kerr (KD) - Avslag	SK-2023/00579-10
2024-11-25	Kommunfullmäktige: Beslut - Översyn av styrdokument hösten 2024	SK-2024/00624-1
2024-12-06	Umeåregionens brandförsvär: Beslut - Tillsyn - Hanteringen av brandfarliga varor, Taveljö skola - Ärendet avslutas	SK-2024/00628-1
2024-12-06	Miljö- och hälsoskyddsämnden: Beslut - Fastställande av kontrollfrekvens för planerad livsmedelskontroll , pedagogisk omsorg	SK-2024/00237-41
2024-11-20	Skolverket: Beslut - Statsbidrag - Läsflytet 2023/2024 - Beviljas	SK-2024/00086-33
2024-11-26	Skolverket: Beslut - Statsbidrag Karriärtjänster 2024/2025 - Beviljas	SK-2024/00086-34
2024-12-03	Skolverket: Beslut - Statsbidrag Lärarassistenter HT 2024 - Beviljas	SK-2024-00086-35
2024-12-06	Skolverket: Beslut - Statsbidrag Fortbildning lärare och förskollärare HT 2024 - Beviljas	SK-2024/00086-36
2024-12-13	Länsstyrelsen Västerbotten: Beslut - Överklagande av föreläggande enligt miljöbalken - Länsstyrelsen avisar överklagandet	SK-2023/00155-24
2024-12-16	Förvaltningsrätten: Dom - Överklagat beslut om fullgörande av skolplikt på annat sätt, Gran Canaria - Överklagandet avslås	SK-2024/00578-8
2024-12-16	Umeåregionens brandförsvär: Beslut - Föreläggande - Vidta åtgärder - Förskolan Morgonstjärnan - 2024-000215-027-001	SK-2024/00297-3
2024-12-17	Umeåregionens brandförsvär: Beslut - Tillsyn av brandskydd - Förskolan Pilbackens lokaler - Ärendet avslutas - 2024-0000636-013-001	SK-2024/00605-3
2024-12-10	KSNAU: Beslut - Uppföljning av nämndsinitiativ och genomförd utredning gällande för-och nackdelar med en-förvaltningslösning respektive två-förvaltningslösning	SK-2024/00321-6
2024-12-12	Miljö- och hälsoskyddsämnden: Beslut - Föreläggande med vite gällande städning av Kasamarks skola	SK-2024/00026-14
2024-12-12	Miljö- och hälsoskyddsämnden: Beslut - Föreläggande med vite gällande städning av Östra Ersbodaskolan	SK-2023/00280-19
2024-12-12	Miljö- och hälsoskyddsämnden: Beslut - Föreläggande med vite gällande städning av Förskolan Smeden	SK-2024/00011-13
2024-12-12	Miljö- och hälsoskyddsämnden: Beslut - Föreläggande med vite gällande städning av förskolan Hedlunda	SK-2023/00214-16
2024-12-12	Miljö- och hälsoskyddsämnden: Beslut - Föreläggande med vite gällande städning av Förskolan Brännan	SK-2024/00201-9
2024-12-18	Miljö- och hälsoskyddsämnden: Beslut - registrering av livsmedelsverksamhet, Förskolan Sjöstjärnan	SK-2024/00652-1
2024-12-19	Utbildningsdepartementet: Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Statens skolverk	SK-2024/00666-1
2025-01-15	Umeåregionens brandförsvär: Beslut - Avsluta tillsynsärende , Förskolan Missionären	SK-2024/00114-2
Datum	Skriftlig information till för- och grundskolenämnden	Diarienummer
2024-01-18	Rapport - Uppföljning handlingsplan suicidprevention 2024, bilaga 1.1	SK-2024/00650-1

Bilaga 1.1

Uppföljning av Handlingsplan suicidprevention 2024

Dokumentnamn: Uppföljning av Handlingsplan suicidprevention 2024	
Dokumentansvarig: Kevin P. Björnsdotter	Dokumentdatum: 2024-01-18

Ingress

I mitt uppdrag som samordnare har jag imponerats av våra lokala aktörers kompetens och intresse att ta ett gemensamt ansvar och ägandeskap av de många delar som utgör ett kunskapsbaserat suicidpreventivt arbete. Frågorna har länge hanterats i verksamheter och med ett kompletterande lokalt samarbete initierat under hösten 2021 som vilar mot den kommunövergripande handlingsplanen som ram har vi börjat nå drift i förändringsprocesser som förutsätter ett bredare grepp. Arbetet inbegriper processhantering av långsiktiga utvecklingsarbeten såsom att utforska möjligheter till ett länsövergripande efterlevandestöd, likväl att fortlöpande hantera verksamhetsnära frågor som klargörande av resurslägen och gemensamma överenskommelser och rutiner. Navet för det lokala samarbetet utgår ifrån Suicidprevention samverkansgrupp Umeå med tillhörande arbetsgrupper: Planeringsgrupp, Suicidprevention barn och unga, Förebygga suicid i fysisk miljö, Anhörig- efterlevandestöd och suicidutredningar, samt Suicidprevention samverkan blåljus. Utöver befintlig samverkan jobbar samordnare uppsökande för att inventera behov och erbjuda stöttning, exempelvis i form av utbildningsinsatser och rutinskrivande.

Tillsammans bidrar alla aktörers arbete med viktiga pusselbitar till en helhet för att nå en bred effektspridning utifrån att suicid är att betrakta som en yttersta konsekvens av pågående lidande och utsatthet där lidandet kan uppstå i många av livets arenor. Flertalet av processerna och förändringarna tar dock tid att implementera och även om vi idag samverkat i över två års tid här vid första uppföljningen av handlingsplanen står vi fortfarande i startgropar på vissa områden där mycket arbete väntar framgent.

- Kevin Björnsdotter

Checklista suicidpreventiva åtgärder

Vart står vi i arbetet utifrån handlingsplanen? För att ge en överskådlighet av hur arbetet ser ut summerar samordnare sin lägesbild av samtliga suicidpreventiva insatser beskrivna i Handlingsplan suicidprevention.

I nedanstående tabell presenteras målsättning och åtgärd från handlingsplanen. Under avsnittet kommentarer kategoriseras arbetet utifrån följande alternativ, eventuellt följt av närmare summering:

Mött på hinder, Vilande, Initierat arbete, Närmar sig mål, Mål uppnått - löpande arbete

Målsättning	Åtgärd	Kommentar
Det ska finnas en struktur för samverkan kring det suicidpreventiva arbetet	Uppstart och fortsatt arbete Suicidprevention samverkansgrupp Umeå	Mål uppnått - löpande arbete Suicidprevention samverkansgrupp Umeå arbetar utifrån antaget styrdokument och årshjul för att förvalta ett sammanhållet suicidpreventivt arbete i lokalsamhället Umeå där verkställighet i handlingsplanens åtgärdsområden utgår från respektive arbetsgrupp. Planeringsgrupp stöttar samordnare i att hålla arbetet ändamålsenligt utifrån handlingsplan suicidprevention och styrdokument.
Genom befolkningsinriktade insatser stärka det suicidförebyggande arbetet genom förebyggande verksamheter	Särskilt uppmärksamma ett suicidpreventivt perspektiv inom annat förebyggande arbete som bedrivs	Initierat arbete Vi har initierat ett behovsstyrt arbete mot respektive företrädares verksamhetsområde för att implementera suicidprevention nära grunduppdrag. Förutsättningar i form av organisatorisk förankring, mandat och arbetstid att förvalta ett suicidpreventivt arbete inom verksamhet varierar och är föremål för fortsatt arbete.
Att Suicidprevention samverkansgrupp Umeå fungerar som ett forum för	Att suicidprevention samverkansgrupp Umeå gemensamt behandlar fråga	Mål uppnått - löpande arbete, samt Initierat arbete

<p>att öka medvetenheten om suicidrisker för gemensamma åtgärder</p>	<p>om att kartlägga riskzoner för suicid och tar fram en plan för vilka aktörer som ska kontaktas. Att suicidprevention samverkansgrupp Umeå gemensamt behandlar fråga om att sammanställa och analysera statistik för suicid.</p>	<p>Det gemensamma arbetet för ökad medvetenhet fortlöper, arbetet med att kartlägga riskzoner beaktas i arbetsgrupp Förebygga suicid i fysisk miljö. Kartläggningen som bygger på kvantitativa data och operativ blåljuspersonals uppgifter om förekommande av riskplatser på offentlig plats vid förekomst av suicid närmar sig färdigställande. Kartläggningen utgör underlag vid fortsatt samarbete för inventering och åtgärder.</p>
<p>Att berörda verksamheter har möjlighet att identifiera behov av kunskap, samt har blivit medvetna om ansvar om möjligheter att arbeta suicidpreventivt. Att det finns kunskap inom verksamheterna om att identifiera risk för självmord samt en större benägenhet att våga fråga om suicidtankar</p>	<p>Inventera vilka behov av kompetenshöjning som finns inom den egna verksamheten. Dra nytta av de utbildningar som finns, exempelvis Aktion Livräddning och andra kunskapshöjande insatser. Ta del av och sprid kampanjer som syftar till att främja det suicidpreventiva arbetet (t.ex Stör döden). Sprida goda exempel, internt och externt. Inom ramen för den egna verksamheten uppmärksamma möjligheter att stödja utvecklingen av suicidpreventivt arbete</p>	<p>Initierat arbete Kompetenshöjande insatser har lyfts inom ramen för samverkan. Samordnare har inte initierat en systematisk övergripande inventering utan hanterat verksamhetsnära kompetensfrågor om suicidprevention fortlöpande utifrån företrädares inventeringar och bedömningar om föreliggande behov.</p>
<p>Berörda verksamheter har identifierat samarbetsparter och ökat användningen av SIP för personer som befinner sig i förhöjd risk för att utföra suicidhandlingar.</p>	<p>Utveckla arbetet med SIP genom att öka personalens kunskaper om att använda SIP, att hålla i SIP möten samt vid behov ta fram kompletterande krisplan. Förstärk en trygg hemgång för de barn, unga och vuxna som varit inneliggande på sjukhus för somatisk eller psykiatrisk vård och behöver stöd från kommunen när de skrivs ut. Se över rutiner och utvecklingsmöjligheter för samverkan med hälsocentraler och första linjen för barn och unga, utifrån riskfaktorer för suicid.</p>	<p>Initierat arbete SIP är föremål för befintligt utvecklingsarbete. Vissa överenskommelser och klargöranden är gjorda för att förtydliga samverkan kring SIP med hänseende till suicidprevention.</p>

	Skolorna bör fortsätta sitt lokala arbete för beredskap och samverka med andra instanser för att stödja elever som riskerar att bli långvarigt frånvarande.	
Berörda verksamheter uppmärksammar särskilda riskgrupper i högre grad och tillgodoser behov av kunskapshöjning genom en särskild utbildning	Att se över möjligheten för kompetenshöjning hos personal genom utbildning.	Närmar sig mål Företrädande verksamheter arbetar i hög utsträckning med kompetensförsörjning inom suicidprevention. Samordning och dialoger med enskilda utgör en grund för att följa löpande kompetensbehov. Flera samverkande aktörer stöttar med kompetensförsörjning inom suicidprevention och finns tillgängliga för förfrågningar.
Berörda verksamheter är extra uppmärksamma på vikten av ett gott bemötande av personer som kan befinna sig i särskild utsatthet för suicidrisk. Invånare som kommer i kontakt med verksamheten kan förvänta sig att bli likvärdigt och respektfullt behandlade utan att diskrimineras	Inventering av behov av utbildning i samtalsmetodik och bemötande. Användning av vägledning – att etablera rutiner för att följa upp personers upplevelser av verksamhetens utformning och bemötande.	Närmar sig mål Många verksamheter genomför utbildningar i samtalsmetodik och bemötande med hänsyn till grunduppdrag inom ramen för anställningsprocessen. I samverkan bedriver vi en kontinuerlig inventering genom dialog med berörda aktörer för att möta föreliggande behov inom enskild verksamhet.
Att räddningstjänst tillsammans med polis, sjukvård och SOS alarm hittar en samsyn i samverkan vid hot om suicid	Att inventera regionala förutsättningar för samverkansformer och undersöka etablerade arbetssätt, förslagsvis Jönköpingsmodellen. Undersök möjligheter till gemensamma utbildningar för ökad tvärprofessionell samsyn där räddningstjänsten föreslås vara samordnare.	Närmar sig mål Detta åtgärdsområde hanteras inom arbetsgrupp samverkan blåljus där man förutom gemensamma utbildningssatsningar jobbat fram en samverkansrutin vid ärenden om hot för suicid som tydliggör resurser och förloppskedja i samverkan. Implementering och uppföljning av rutinen hanteras i arbetsgruppen likväl genom företrädande verksamhetsområden.
Chefer och medarbetare vet hur de ska agera vid risk för	Ta fram rutiner, alternativt komplettera befintliga, för hur	Initierat arbete

<p>att en person ska begå självmord. Det systematiska kvalitetsarbetet ska säkra en utveckling av det suicidpreventiva arbetet, med fokus på medarbetare och efterlevande.</p>	<p>chefer och medarbetare ska agera vid risk för att en person/klient/brukare ska begå självmord, exempelvis inom verksamhetens rutiner om hot och våld. Ta fram rutiner, alternativt komplettera befintliga, för hur chefer och medarbetare ska agera vid risk för eller fullbordat självmord. Se över rutin för hur ett självmord/självmordsförsök av någon som är aktuell i verksamheten följs upp, i syfte att kvalitetsutveckla verksamheten. Inventera vilka andra verksamheter och organisationer som en suicidnära person kan få stöd från i akuta och icke-akuta ärenden. Skapa och sprid lättillgänglig information för både medarbetare och brukare med information om stöd, exempelvis telefonnummer till stödlinjer.</p>	<p>SLK HR har implementerat ett kommunövergripande stöd utifrån chefsansvar med en kompletterande utbildning som tillhandahålls genom HR och samordnare. Företrädare i Suicidprevention samverkansgrupp Umeå samt andra berörda parter utvecklar rutiner. Samordnare erbjuder stöd i att ta fram rutiner och hanterar fortlöpande förfrågningar.</p>
<p>Berörda verksamheter har kunskap om hur suicidhandlingar hanteras och analyseras i nuläget och har identifierat eventuella utvecklingsbehov. Fler verksamhetsöverskridande analyser av suicid eller suicidförsök görs för att undanröja risker för att en liknande incident händer igen.</p>	<p>Genomför verksamhetsöverskridande händelseanalyser med exempelvis verksamhetsområde och hälso- och sjukvård.</p>	<p>Mål uppnått - löpande arbete, samt Vilande Region Västerbotten genomför lokala och breda händelseanalyser vid suicid hos enskilda anslutna till verksamhet. Inom kommunal verksamhet utreds suicid inom ordinarie avvikelshantering och händelseanalyser används enskilt och tillsammans med andra aktörer. Andra former av suicidutredningar och efterlevandestöd kartläggs inom Arbetsgrupp anhörig-efterlevandestöd och suicidutredningar, men ett lokalt grepp om den frågan står vilande och hanteras för närvarande i länsgemensam arbetsgrupp suicidprevention efterlevandestöd.</p>

Bilaga: Summering aktivitetsplaner

Fler av handlingsplanens åtgärdsområden utgår från verksamhetsnära arbete med suicidprevention. Till uppföljningen tillfrågas samtliga företrädare i Suicidprevention samverkansgrupp Umeå omnämnda i Handlingsplan suicidprevention att återlämna aktivitetsplan där man ombeds fylla i tidigare, pågående och planerade insatser som involverar suicidprevention eller har en förväntad suicidpreventiv effekt. Av 40 tillfrågade företrädare har 22 återkommit med ifylld aktivitetsplan. Nedanstående tabell summerar insatser varav fördjupande beskrivningar finns att tillgå vid respektive länk där aktivitetsplanerna efter samtycke är delgivna i sin helhet. Kompletterande beskrivningar eller frågor hänvisas till samordnare i suicidprevention.

Verksamhet/förvaltning	Insats	Målgrupp	Status
Ambulanssjukvård Länk till aktivitetsplan	Minska risk för överdoser	Grupper i utsatthet för suicidrisk	Fortlöpande sedan 2022
	Samverkansansvarig vid larm	Rätt resurs till rätt patient i rätt tid	Fortlöpande sedan 2022
	Samverkan psykiatriska patienter	Tjänstepersonnivå	Fortlöpande sedan 2023
	Utb. hantering av psykiatriska patienter	All ambulanspersonal	Fortlöpande sedan 2022
	Utb. AOSP	All ambulanspersonal	Fortlöpande sedan 2022
Barn och ungdomspsykiatri Länk till aktivitetsplan			
	Utb. riktlinjer, bedömning, handläggning	All nyanställd personal	Fortlöpande
	Bemötandebildning	Medarbetare	2022, 2024
	Suicidriskutbildning	Medarbetare	2024
	Utb. RESIMA	Medarbetare	Fortlöpande
	Samverkansrutin SAMSSS	Barn och unga	Fortlöpande sedan 2023
	Bedömning skydds och vårdnivå	Barn och unga	Fortlöpande
	Signalsystem säkerhetsplan	Barn och unga	Fortlöpande
	Information till vårdnadshavare vid suicidtankar hos barn	Vårdnadshavare	Fortlöpande
	Medarbetarsamtal fråga om psykisk ohälsa	Medarbetare	Fortlöpande
	FHV vid kännedom om medarbetares behov	Medarbetare	Fortlöpande

	Handledning när ohälsa är kopplad till arbete	Medarbetare	Fortlöpande
Brandförsvaret Länk till aktivitetsplan			
	Beslut om initiativtagande part vid suicidlarm	Medarbetare	
	Uppmärksamma suicidprevention inom olycksförebyggande arbete	Medarbetare	
	Förankringsarbete, översyn av uppdrag/ansvarsområden inom suicidprevention	Medarbetare	
	Utb. AOSP	Medarbetare	
	Rutiner för suicidprevention		
BRIS Länk till aktivitetsplan			
	Nätverksträffar, programutb. psykisk ohälsa	Medarbetare och frivilliga	
	Information barnens rättigheter i skolklasser	Skolelever	
	Utskick om barns rättigheter	Skolelever grunskola	
	Kampanjer om barns rätt att må bra	Allmänhet	
	Kunskapsrapporter ex. stöd till suicidefterlevande barn	Allmänhet	Fortlöpande
	Anonym stödlinje	Barn och unga	Fortlöpande
	Stödsamtal	Barn och unga	Fortlöpande
	Anonym stödlinje	Vuxna och idrottsledare	Fortlöpande
	Krisberedskap	Skolpersonal och föreningar	
	Stödhelg för efterlevande	Barn och unga	Fortlöpande
	Gruppstöd grubbel	Barn och unga	Fortlöpande
	Gruppstöd krig eller flykt	Barn och unga	Fortlöpande
	Utb. stöd till efterlevande	Medarbetare	Fortlöpande
Folkhälsoenheten Region Västerbotten Länk till aktivitetsplan			
	Tillhandahålla utb. Våga fråga och Våga fråga äldre	Medarbetare	Uppstart 2024
	Tillhandahålla utb. Livsviktiga snack	Medarbetare	2024

	Stöd för ideella för att arbeta med MHFA	Medarbetare och frivilliga	2024
	Utb. ideella föreningar inom suicidprevention	Medarbetare och frivilliga	
	Familj och sorg stödgrupper	Familjer där någon dött	Pågående
	Föreningsbidrag till HOPE	Efterlevandestöd	2024
Fritidsförvaltningen Länk till aktivitetsplan			
	Stärka skyddsfaktorer genom aktiv fritid utifrån grunduppdrag	Allmänheten	
	Stötta föreningsliv i syfte att främja folkhälsa	Allmänheten	
	Utb. suicidprevention	Chefer	2023
	Utb. MHFA	Fritidsledare	2023
För- och grundskola Länk till aktivitetsplan			
	Samverkansrutin SAMSSS	Barn och unga	Uppstart 2023
	Samverkansforum HLT	Barn och unga	Fortlöpande
	Samråd vård och omsorg beredning barn och unga	Kommunerna och Region Västerbotten	Fortlöpande
	Strategisk samverkan barn och unga Umeå	Regionala och kommunala aktörer	Fortlöpande
	Samverkansform SSPF	Socialtjänst, skola, polis, fritid	Fortlöpande
	Utbildning läroplansarbete	Medarbetare	Fortlöpande
	Elevhälsoarbete	Skolelever	Fortlöpande
	Stödmaterial organisation och roller	Elevhälsa	Fortlöpande
	Likabehandlingsarbete	Verksamhet	Fortlöpande
	Hälsobesök	Förskoleklass, åk 4, 7 och åk 1 gym.	Fortlöpande
	Elevenkäter	Barn och unga	Fortlöpande
	Utb. YAM	Barn och unga	Under paus för utvärdering
	Vägledning, elevers utvecklings mot målen	Barn och unga	Fortlöpande
	Metodbok EMI	Elevhälsa	Fortlöpande
	Överlämning mellan stadier och skolformer	Elevhälsa	Fortlöpande
	Plan mot kränkande behandling	Medarbetare, barn och unga	Fortlöpande
	ANTD plan mot alkohol, narkotika, tobak och doping	Medarbetare	Fortlöpande

	Handlingsplan suicidrisk rektorer och skolpersonal	Barn och unga	Fortlöpande
	Handlingsplan suicidrisk elevhälsopersonal	Barn och unga	Fortlöpande
	Utb. Stör döden	Pedagoger	Fortlöpande
	Utb. Traumamedveten omsorg	Pedagoger	Fortlöpande
	Handlingsplan hedersrelaterat våld och förtryck	Verksamhet	Fortlöpande
	Krisplan	Verksamhet	Fortlöpande
	Samverkansteam specialistnivå	Barn och unga	Fortlöpande
	ÖK utökat mandat för skola att kalla till SIP	Berörda parter	Fortlöpande
	Öppen mottagning, stödsamtal	Elevhälsan	Fortlöpande
	Identifiera och ev. insatser mående medarbetarsamtal	Medarbetare	Fortlöpande
	Företagshälsovård	Medarbetare	Fortlöpande
Gymnasieskola			
Länk till aktivitetsplan			
	Samverkansrutin SAMSSS	Barn och unga	Uppstart 2023
	Samverkan psykisk ohälsa	Ungdomsmottagning, gymnasieskolor, Ingången	Fortlöpande
	Samråd vård och omsorg beredning barn och unga	Kommunerna och Region Västerbotten	Fortlöpande
	Strategisk samverkan barn och unga Umeå	Regionala och kommunala aktörer	Fortlöpande
	Samverkansform SSPF	Socialtjänst, skola, polis, fritid	Fortlöpande
	Utbildning läroplansarbete	Medarbetare	Fortlöpande
	Elevhälsoarbete	Skolelever	Fortlöpande
	Hälsobesök Gy åk 1 och AGY åk 1	Barn och unga	Fortlöpande
	Elevenkäter	Barn och unga	Fortlöpande
	Metodbok EMI	Elevhälsa	Fortlöpande
	Tvärprofessionella möten i elevhälsoteam	Elevhälsa	Fortlöpande
	Klassbesök elevhälsa	Barn och unga	Fortlöpande
	Elevaktivitetsstärkande grupper	Barn och unga	Fortlöpande

	Insatser mot stress	Barn och unga	Fortlöpande
	Överlämningar från för- och grundskola	Barn och unga	Fortlöpande
	Plan mot kränkande behandling	Medarbetare, barn och unga	Fortlöpande
	ANTD plan mot alkohol, narkotika, tobak och doping	Medarbetare	Fortlöpande
	Handlingsplan suicidrisk rektorer och skolpersonal	Barn och unga	Fortlöpande
	Handlingsplan suicidrisk elevhälsopersonal	Barn och unga	Fortlöpande
	Handlingsplan mot hot och våld	Barn och unga	Fortlöpande
	Utb. Stör döden	Pedagoger	Fortlöpande
	UGS-övergripande Krisplan	Medarbetare	Fortlöpande
	Mentorsamtal	Barn och unga	Fortlöpande
	Fokussamtal elevenkäten	Barn och unga	Fortlöpande
	COSAFE, app vid krissituation	Barn och unga	Fortlöpande
	Samverkansteam på specialistnivå	Samordnas mellan kommun och region	Fortlöpande
	Ensamboendesamtal	Vid behov, elever åk 1	Fortlöpande
	Stödsamtal/Öppen mottagning	Barn och unga	Fortlöpande
	ÖK utökat mandat för skola att kalla till SIP	Berörda parter	Fortlöpande
	Identifiera och ev. insatser mående medarbetarsamtal	Medarbetare	Fortlöpande
	Företagshälsovård	Medarbetare	Fortlöpande
Habiliteringscentrum			
Länk till aktivitetsplan			
	Samverkansöverkommelse	Barn -och ungdomshabiliteringen Barn och ungdomspsykiatri, Region Västerbotten	Fortlöpande
	Samverkansöverkommelse	Ungdom och vuxenhabilitering råd och stöd, Psykiatriska kliniken	Fortlöpande
	Handlingsplan för suicidprevention	Medarbetare	Fortlöpande sedan 2017

	Utb. MHFA	Medarbetare	Fortlöpande sedan 2021
Kriminalvården frivård Länk till aktivitetsplan			
	Punktinsats suicidprevention Norra Norrlands	Chefer	2023
	Utb. suicidprevention	Medarbetare	2023
	Rutin suicidprevention	Medarbetare	Fortlöpande
Kulturförvaltning Länk till aktivitetsplan			
	Utb. Våga fråga	Medarbetare	2024
	Kultur för seniorer	Seniorer	Fortlöpande
	Kultur för hälsa	Barn och unga	Fortlöpande
	Utb. suicidprevention	Chefer	2024
MIND Länk till aktivitetsplan			
	Stödjande samtal i Livslinjen chatt	Allmänhet	Fortlöpande sedan 2022
	Mindhouse stöd i att hantera eget mående	Allmänhet	2021-2024
	Stödjande samtal i självmordslinjen	Allmänhet	Fortlöpande sedan 2015
	Ny volontärutb.	Frivilligarb.	2021-2023
Näringslivsförvaltning Länk till aktivitetsplan			
	Stötta arbete om hotspots i dialog med näringsliv	Allmänhet	2024
Polismyndigheten Länk till aktivitetsplan			
	Utb. AOSP	Medarbetare	2024
	Samverkan psykiatri	Riskgrupper	
	Informationskampanjer	Allmänhet	Fortlöpande
	Samarbeten reducera relationsvåld	Berörda parter	Fortlöpande
	Utöka samarbete beroendevård	Berörda parter	Fortlöpande
	SMADIT samverkan mot drog och alkohol i trafiken	Berörda parter	Fortlöpande
	Samverkansavtalet	Berörda parter	Fortlöpande sedan 2023
	Utb. Våga fråga	Medarbetare	2023-2024
	Skyddsronder psykosocial arbetsmiljö	Medarbetare	Fortlöpande
	Polis-präst, samtalsstöd	Medarbetare	Fortlöpande

SLK HR Länk till aktivitetsplan			
	Utb. suicidprevention arbetsgivaransvar	Centrala samverkansgruppen	2023
	Publicerat stödmaterial	Chefer	2023
	Utb. suicidprevention arbetsgivaransvar	Samtliga förvaltningars HR-Partners	2023
	Utbildningsinsatser suicidprevention	Fritidsförvaltningens ledningsgrupp Kulturförvaltningens ledningsgrupp	2023
	Metodstöd suicidprevention arbetsgivarroll	Chefer	Fortlöpande sedan 2023
	Information och dialog suicidprevention och HR	Fyrbodals kommunalförbund	2024
SOS alarm Länk till aktivitetsplan			
	Ledarutb. AOSP	Medarbetare	2024
	Utb. AOSP	Medarbetare	Fortlöpande sedan 2023
	Yrkeshandledning stöttning i tunga ärenden och samtal	Medarbetare	Fortlöpande
Suicide Zero Länk till aktivitetsplan			
	Påverkansarbete mediarapportering suicid	Allmänhet	Fortlöpande sedan 2022
	Samverkan medborgardialoger	Allmänhet	Fortlöpande sedan 2022
	Ljusmanifestationer och samverkan suicidpreventiva dagen	Allmänhet	Fortlöpande
	Livsviktiga snack-böcker till allmänhet	Föräldrar	Fortlöpande
	Samarbete civilsamhälle	Allmänhet	Fortlöpande
	Påverkansarbete kommunundersökning suicidprevention	Allmänhet	Fortlöpande
	Beslutsstöd rutiner	Skola och socialtjänst	Fortlöpande
	Påverkansarbete nationella stödlinjen mm	Allmänhet	Fortlöpande
	Samverkan NSPH	Riskgrupper	Fortlöpande sedan 2022
	Politikerföreläsning kommuner	Politiker och beslutsfattare	Fortlöpande sedan 2023

	Tillhandahålla utb. våga fråga och våga fråga äldre	Medarbetare	Fortlöpan de
	Utb. Våga fråga	Polis i Västerbotten	Fortlöpan de
Svenska kyrkan Länk till aktivitetsplan			
	Stödgrupp psykosocialt anhörigstöd till efterlevande	Allmänhet	Fortlöpan de
Gator och parker Länk till aktivitetsplan			
	Infrastrukturåtgärder, inventering kommunala broar för suicidskydd	Allmänhet	Fortlöpan de
Trafikverket Länk till aktivitetsplan			
	Montering av suicidskydd västra länken bron.	Allmänhet	Vid brons öppnande för trafik
	Samverkan räddningstjänst brister i transportsystemet	Allmänhet	Fortlöpan de
	Uppföljning av aktionsplanen för säker vägtrafik	Medarbetare	Fortlöpan de sedan 2022
	Uppföljning målet om minskad suicid i transportområdet	Medarbetare	Fortlöpan de sedan 2021
	Webbinarium suicidprevention i vägtrafiken	Medarbetare	Fortlöpan de
Umeå universitet Länk till aktivitetsplan			
	Utb. MHFA	Medarbetare och studentkårers ombud	
	Metodmöte suicidbedömningar	Studenthälsa	
Äldreomsorgsförvaltning Länk till aktivitetsplan			
	Brevutskick stödmaterial hantera mående	Allmänhet 65+	2022
	Föreläsningar och dialoger mående seniortorget	Allmänhet 65+	Fortlöpan de sedan 2021
	Föreläsningar mot landsbygd	Allmänhet	2023-2024
	Lokal samverkan ofrivillig ensamhet och psykisk hälsa äldre	Medarbetare	Fortlöpan de sedan 2022
	Verksamhetsintroduktioner suicidprevention	Äldreomsorg	Fortlöpan de sedan 2023

	Produktion av utb. bemötande och stöd mående	Äldreomsorg	Påbörjat 2023
	Handlingsplan suicidprevention	Medarbetare	Fortlöpande sedan 2021
	Verksamhetsnära rutiner suicidprevention	Medarbetare	Fortlöpande sedan 2021
	Kartläggning behov av förvaltningsöverskridande samarbete vid gemensamma folkhälsofrågor	Äldreomsorg	2023-2024
	Introduktion suicidprevention	Enhetschefer SÄBO, hemtjänst	2023
	Utb. och metodstöd HR suicidprevention chefsansvar	Medarbetare	2023
	Utb. och rutin suicidprevention kommunens lönesupport	Medarbetare	2023-2024

Denna behandling '10/25 Utbildningsdirektören informerar' har inget tjänsteutlåtande.